Ը. ՏԱՐԻ 2249 | ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 9 ՀՐՈՏԻՑ 4383 | 15 ՅՈՒԼԻՍ 1891 | 21 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1308 | ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه ده غلطه ده نورادونکیان خانده آره ولك
غزته سی اداره سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՈՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան կանխիկ արժէքն 150
» » Վեցամսեայ 75
» » [illegible] 40
Օտար երկիրներու Տարեկան [illegible] 56
» » [illegible] 28
[illegible] 3
[illegible] 50

[illegible]

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 15|27 ՅՈՒԼԻՍ 1891

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ԱՌԹԻՒ

Գեր. Մատթէոս եպիսկոպոս Իզմիրլեան հակիրճ այլ իմաստալից բանախօսութիւն մ'ըրաւ Սահակ-Մեսրոպեան մրցանակաբաշխութեան հանդիսին առթիւ. Մեր ուրբաթ աւուր ընդարձակ նկարագրութեան մէջ այդ ճառն եւս հրատարակեցինք. բայց նիւթն այնքան շահագրգիռ է և հանրօգուտ որ կ'արժէ առանձինն ի վեր առնել զայն. Կտակաց նուիրականութիւնն և աւագ կարեւորութիւնն իբրեւ հզօր միջոց պահպանութեան ազգային-եկեղեցական հաստատութեանց, ա՛յս էր Ն. Գերապատուութեան նիւթը. Քաղաքակրթութիւնն և կրօնքն հաւասար խնամով շրջապատած են կտակաց անթերի գործադրումն. Եւ անժխտելի է թէ մեր նախահարք թէ՛ կտակներ թողելու մասին և թէ կտակները խղճի մտօք յարգելու մասին մեզմէ աւելի զգայուն, մեզմէ աւելի կրօնասէր, մեզմէ աւելի ճշդապահ երեւցած են. Եւ ի՞նչ բանի պարտական ենք այսօր ո՛չ միայն մեր եկեղեցիները, մեր վանքերն, այլ և մեր դպրոցներն իսկ. Ի՞նչ բանի պարտական ենք այսօր այդ հաստատութեանց ո՛չ միայն նիւթական շէնքերն այլ և անոնց պարունակութիւնը. Սրբոյն Սահակայ և Մեսրոպայ վրայ խօսուեցաւ անցեալ շաբթուն մէջ, «Գրական Շաբթուն» մէջ. բայց ո՞ր պիտի մնար այս երջանկայիշատակ Հայոց գիւտն, ո՞ր պիտի մնային արդիւնք անոնց ազգաշէն ճգանց, եթէ ազգային հանրական բարերարութիւնք հիմնած չլինէին բոլոր այն հաստատութիւնները, վանքերը, մենաստանները, դպրեվանքերն ու եկեղեցիներն, որոց հովանւոյն ներքեւ պահած, դարերու պատահարաց եւ արկածից դէմ պաշտպանած եւ տարերաց բռնութենէն կորզած առ մեզ հասուցած են գիր, դպրութիւն, Ս. Գիրք, պատմութիւն, աւանդութիւն, այն ամէն նուիրական տարրերն ազգային-եկեղեցական գոյութեան և պահպանութեան. Ի՞նչ դիւրին է խօսիլ Ե. դարուն մէջ հայ գրերու գիւտին, հայ ժողովրդեան իմացական և հոգեկան նորոգութեան, հայ դպրութեանց այն մեծ թռիչին վրայ. Երեւակայել պէտք է որ տասն և չորս դարերու ահագին անջրպետի մը վրայէն այն գանձերը մեզ հասցնելու միջոցը գտնուեր է, հակառակ աներեւակայելի արգելքներու և դժուարութիւններու, յորս մէկէ աւելի քաղաքակրթութիւն արդէն կորած, փլած, ոչնչացած է. Իսկ եթէ հայ զարգացումը մնացեր և մեզ հասեր է, ասոր համար ոչինչ նուազ երախտագիտութիւն պարտական ենք այն սրտոտ, այն կորովամիտ, այն հաւատացեալ նախնեաց, որք ամէն կարելի միջոցներ, —անկարելին, անհաւատալին անգամ,— ի գործ դրեր են այս թանկագին աւանդները մեզ հասցնելու համար, որոց շնորհիւ այսօր Գնչուներէն տարբեր բան մը կրնանք համարուիլ. Եւ այն միջոցներէն մին, ու ամենէն արդիւնաւորներէն մին եղած է կտակը, տոհմային պատմութեան վերաբերեալ աւագ անձնաւորութեանց կտակէն սկսեալ մինչեւ համեստագոյն անձնաւորութեանց կտակն, որով հաստատուեր են իրենց բնավայր գաւառաց մէջ և գաղթականութեանց մէջ հիմնեալ ազգային, եկեղեցական և քաղաքակրթական հաստատութիւնք, և այն հաստատութեանց միոյն հովանւոյն ներքեւ, Հնգեղարեան Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյն մէջ, կ'արտասանուէր այս արժանաւոր ներբողն կտակարար նախնի բարերարաց Ազգիս.

* *

Եւ արդ պարզ խնդրոյ մը առջեւ կը գտնուինք. Մեք ալ կ'ուզե՞նք հետեւիլ այս բարեյիշատակ նախնեաց օրինակին. Կը բաղձա՞նք անոնցմէ մեզ յանձնեալ աւանդը նոյնութեամբ, եթէ ոչ աւելի ճոխացած, փոխանցել ապագայ սերնդոց. Եթէ իմացական և բարոյական նոյն զարգացումը, նոյն զգացումներն և նոյն աւանդութիւնները կը տենչանք՝ իբրեւ սրբազան աւանդ՝ անկորուստ պահել և անցունել յաջորդ սերնդոց, միջոցն առջեւնիս է. Շահատակութեան դարերու մէջ չենք ապրիր. Հիմակ ամենայն ինչ օրինաւորութիւն և կարգապահութիւն է, նոյն իսկ դժուարութիւնն. Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ զաւակներէն ներկայիս մէջ պահանջեալ զոհողութիւնք համեմատապէս թեթեւ են. Բաւական է որ իրենց հաւատքը չուրանան, բաւական է որ իրենց Եկեղեցւոյն դէմ չդառնան, բաւական է որ իրենց ժառանգած նուիրական աւանդութիւնները ոտնակոխ չընեն, իրենցմէ խնդրուած զոհողութիւնք հանդուրժելի բաներ են ամէնքն ալ. Խօսք միայն չի խնդրուիր սակայն. Նիւթականն Ե. դարէն ի վեր մեծ դեր խաղացեր է ի պահպանութիւն ազգային-եկեղեցական աւանդից, և յառաջիկայ դարերուն մէջ ոչինչ նուազ կարեւոր դեր մը կ'երեւի թէ նիւթականն ունի խաղալ. Որուն շատ տրուած է ի հարկէ շատ կ'ուզուի անկէ, և եթէ եկեղեցականէն, գրագէտէն, ուսուցիչէն աւելի բան մը կը պահանջուի այս գործիս մէջ քան պարզ երկրագործէն ու խանութպանէն, հարուստէն ալ աւելի բան մը կը պահանջուի ազգային-եկեղեցական պահպանութեան համար քան չքաւորէն. Կտակներ պէտք են հանրօգուտ նպատակներու համար, և ազգին բարեկեցիկ դասերն, ո՛չ միայն իրենց կենդանութեան միջոցին, այլ եւ երբ կ'երթան միանալ այն երջանկայիշատակ նախնեաց հետ, պատշաճ է որ՝ պարագային ներշնչել՝ մասնաւոր նախանձախնդրութեամբ մը հետեւին անոնց օրինակին, և կտակներ թողուն՝ անեղծ պահպանութեան և առաւել զօրացման համար այն բարերար տարրոց, որոց կը պարտինք ինչ որ ենք այսօր.

Ասոր հակառակ ընթացքի մը հետեւանքն ալ որոշ է. Եթէ շռայլ անհատներ կրնան գտնուիլ, որք իրենց պապերէն ժառանգեալ մեծ հարստութիւն մը քիչ ժամանակի մէջ փճացնեն, և անպատուութեան ու աղքատութեան աւերակները միայն թողուն իրենց զաւակաց, ժողովուրդներ ալ կրնան գտնուիլ՝ դարուց ընթացքին մէջ ապականած վատթարացած, որք կորուսած լինելով իրենց նախնի յատկանիշներ, առ ոչինչ գրեն նախնեացմէ ժառանգեալ այն հոգեւոր, իմացական, բարոյական ամէն տոհմային հարստութիւններն, եւ իրենց անտարբերութեամբ, սկեպտութեամբ, շռայլութեամբ, օրըստօրէական կենցաղավարութեամբ փճացնեն զայնս, պատմական չոր յիշատակներ միայն թողլով իրենց սերնդոց.

Այս երկու պայմանաց ո՞րը կը նախադասենք.

Այն հարցերէն է այս զորս պարզօրէն առաջարկել բաւ է.

Երկու տարբեր պատասխաններ չեն կրնար տրուիլ.

* *

Գեր. Իզմիրլեան Սրբազանին բանախօսութիւնը մեծ յաջողութիւն ունեցաւ այն ընտիր ժողովոյ մէջ որ գումարուած էր բարեյիշատակ Յովսեփայ Իզմիրեանց հաստատած մրցանակին բաշխման առթիւ. Հետեւեալ օրն ուրիշ տեսակէտով մը աւելի մեծ յաջողութիւն մ'ունեցաւ Ն. Գերապատուութիւն Ազգային Ժողովոյ մէջ, որոյ անդամակցութեան կոչուած էր եկեղեցական ընտրողաց կողմէ ստուար մեծամասնութեամբ, բայց հարկ կը դատէր հրաժարիլ՝ մի քանի ամիս յառաջ պատահած ինչ ինչ դէպքերու ակնարկելով, և ենթադրելով թէ պարտէր հեռի մնալ ազգային-եկեղեցական գործերէ. Այս տպաւորութիւնն իւր միտքէն վանելու համար ինչ որ հարկ էր ըսին Ամն. Ս. Պատրիարք Հայրն և Ազգ. Ժողովոյ Վսեմ. Ատենապետն, որ թարգման հանդիսացաւ համայն Երեսփոխանութեան զգացմանց, խնդակցելով կարող և պարկեշտ եկեղեցականի մը երեսփոխանական ընտրութեան, և յոյս յայտնելով թէ իւր փորձառութեամբք եւ հմտութեամբք մեծապէս օգտակար պիտի լինի այնպիսի Ժողովոյ մը մէջ, ուր, իւր վերակազմութենէն ի վեր, աւելի քան երբեք կը գնահատուին փորձառութիւն, պարկեշտութիւն և տաղանդ.

Երրորդ և վերջին յաջողութիւն մը այն եղաւ որ Եգիպտոսի Նախորդ Առաջնորդը նոր Վարչութեան մէջ պաշտօնավարութեան կոչուեցաւ, ընտրուելով անդամ Կրօնական Ժողովոյ. Այս երրեակ յաջողութեան համար կ'արժէ շնորհաւորել զինք, փափաք յայտնելով որ՝ տուեալ հանգամանաց մէջ՝ ի Կ. Պոլիս օգտակար հանդիսանայ երկրին և Եկեղեցւոյն, իբրեւ Վարչութեան անդամ նպաստելով իրագործման այն բարի և հանրօգուտ խորհրդոց զորս կ'արտայայտէր իւր գեղեցիկ բանախօսութեամբ.

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՐՀԵՍՏՔ Ի ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Փեշթայի օսմ. հիւպատոսը կը տեղեկագրէ թէ հիմա 11 գործարանք կան ծխախոտի Հունգարիոյ մէջ, ի մօտոյ 12րդ մը պիտի բացուի Տեպրեչինի մէջ. Այս ամէն գործարանք մասնաւորապէս սիկարներ (ոչ սիկարէթ) կ'արտադրեն. Ֆիումէի և Փեշթայի գործարանք միայն քթախոտ կ'արտադրեն, որոյ սպառումը կը նուազի. Սիկարէթք կը շինուին Թըմըշվարի, Ֆիումէի և Քլաուզէնպուրկի մէջ. 1890ին 11 գործարանաց ամբողջ արտադրութիւնն եղաւ 10 միլիոն քիլօ լուլ. ծխախոտ, 500 միլիոն քիլօ սիկար և 300 միլիոն քիլօ սիկարէթ.

Տախտակամածի (փարքէ) համար, փայտի պատրաստութիւնը մասնաւոր արհեստ մ'է Հունգարիոյ մէջ. Փեշթայի առեւտրական թանգարանին մէջ պարզուած հունգարական ճարտարութեան մնայուն ցուցահանդէսն ամէն երկրաց կահագործներուն եւ տաղձագործներուն (մարանկոզ) կ'ընծայէ ընտիր օրինակներ կաղնեփայտէ, ընկուզենւոյ փայտէ, են., զարմանալի աժանութեամբ, և տաղձի վերաբերեալ ամէն նորութեամբք. Ամենէն կարծր փայտերուն անգամ կորացեալ տեսակները կարելի է գտնել հոն. Որովհետեւ փայտն առատ է Հունգարիոյ մէջ, լուցկիի շինութիւնն եւս մեծ արհեստ մ'է ի Հունգարիա, ուր 23 գործարանք կան լուցկիի. Փրեսպուրկի մօտ ի Զէյ-Ուկրոս գործարան մը կայ գաւազաններու և հովանոցներու համար փայտ շինող, որոյ արտադրութիւնք մեծաքանակ կ'արտածին ի Զուիցերիա և Գերմանիա, և նոյն կողմեր, Փրադյէ, մեծ գործարան մ'ալ կայ տաղձէ ամէն տեսակ կահկարասեաց և գործեաց.

* * *

ՏԱՐՈՒԱՆ ՀՆՁՈՑ ՀԱՇԻՒԸ

Ֆրանսայի մէջ օրուան խնդիրն է տարւոյս հնձոց սովորականէն պակասութիւնը. Ֆրանսա տարին 123 միլիոն հարիւրալիտր ցորեն կը սպառէ. Այս տարի Ֆրանսա 83 միլիոն հարիւրալիտրէ աւելի չպիտի արտադրէ, որով երբ 40 միլիոն հարիւրալիտր ցորեն դուրսէն պիտի գնէ.

Անգլիոյ մէջ ցորենի սպառումը պիտի լինի 81 միլիոն հարիւրալիտր, արտադրութիւնը 26 միլիոն, և դուրսէն պիտի գնուի 55 միլիոն. Ցորենի սպառիչ այս երկու ազգաց վրայ եթէ բարդենք Եւրոպիոյ միւս տէրութիւնները, կը գտնենք թէ դուրսէն ցորեն գնող երկիրք 388 միլիոն հարիւրալիտր պէտք ունին այս տարի. Որովհետեւ իրենք 232 միլիոն պիտի արտադրեն իրենց մէջէն, ըսել է թէ այս տարի դուրսէն պիտի գնեն 156 միլիոն հարիւրալիտր ցորեն.

Իսկ ցորեն արտածող երկիրք այս տարի իրենց պէտքերէն աւելի պիտի ունենան 155 միլիոն. Այս գումարի մէջ, Եւրոպական Թուրքիոյ բաժինն է 2 միլիոն, Փոքր Ասիոյ բաժինը 5 միլիոն, Եգիպտոսի՝ 2, Ռումանիոյ 8, Սերպիոյ՝ 1, Պուլկարիոյ և Ռումէլիի՝ 5 միլիոն.

Ուրեմն, քաղաքակիրթ աշխարհի մէջ ցորենի արտադրութիւնն այս տարի գլուխ գլխի կուգայ սպառման հետ. Շնորհիւ հաղորդակցութեանց դիւրութեան, սովու վտանգ չկայ, եւ ո՛չ իսկ ցորենի արտակարգ սղման,—եթէ ցորենի ծայրայեղ շահադիտութեանց դէմ զգոյշ կենան և հսկեն կառավարութիւնք.

* *

ԲԱԶՄԱՄԱՐԴՈՒԹԻՒՆ ԱՆԳԼԻՈՅ

Ըստ նոր մարդահամարին Անգլիոյ, վերջին 10 տարուոյ մէջ Անգլիոյ և Սկովտիոյ բնակիչք մեծապէս աւելցած, իսկ Իռլանտայի բնակիչք նոյն համեմատութեամբ նուազած են.

1881ին, Անգլիոյ, Սկովտիոյ և Իռլանտիոյ Միացեալ Թագաւորութեան բնակիչք 35.241.482 հոգի էին. Այս տարի են 37 միլիոն 740.283 Տասնամեայ առաւելութիւն՝ 2.498.801. Անգլիացիք կը յուսային թէ այս տասնամեայ յաւելուածն երեք ու կէս միլիոն պիտի լինէր, դատելով նախորդ տասնամեակներու աճումէն. Ուրեմն, Անգլիոյ մէջ ժողովրդեան ընդհանուր աճումն եւս կանգ առած է քիչ մը, ինչպէս ի վաղուց կանգ առած է ի Ֆրանսա. Բայց տնտեսագէտք կը հաստատեն թէ այս կասումն ո՛չ ծննդոց նուազման վերագրելի է, ո՛չ ալ մեռելոց յաւելման, այլ որովհետեւ Անգլիացիք ուրիշ ամէն ժամանակէ աւելի կը գաղթեն այժմ՝ շէնցնելով իրենց գաղթականութիւններ. Եւ այսու մեծ առաւելութիւն մ'ունին Ֆրանսացւոց վրայ, որք իրենց գեղեցիկ երկրէն դուրս ելնելու դեռ եւս կը դժկամակին.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՎԱՏԻԿԱՆ

Լեւոն ԺԳ Պապին մէկ մեծ բաղձանքն ամուլ կը մնայ.

Սըր Ճէյմս Ֆերկիւսըն անցեալ երեքշաբթի ծանոյց Երեսփ. Ժողովոյն թէ անգլ. կառավարութիւնը մնայուն ներկայացուցիչ չպիտի կարգէ Վատիկանի մօտ.

Բողոքականութեան յարելէն ի վեր, Անգլիա խզած է ամէն հաղորդակցութիւն պապական Աթոռոյ հետ. Վիքթորիա Թագուհւոյն գահակալութեան յոբելեանին առթիւ, Լեւոն ԺԳ յատուկ պատուիրակի միջոցաւ իւր խնդակցութիւնները մատոյց, որուն ի պատասխանի գոհունակութեան գիր գրեց Թագուհին. Անգլ. կառավարութիւնը պահ մը մտածեց թէ պապական ազդեցութեամբ կարելի՞ է Իռլանտացիներն ետ կեցնել հականգլիական ուղղութենէն.

Այս գաղափար չյաջողեցաւ. Իռլանտացիք ըսին թէ իրենց կրօնն Հռոմէն կ'առնուն, այլ ոչ իրենց ազգային քաղաքականութիւնը. Պապին յորդորը ընդդէմ Փառնէլեան ծայրայեղ մէթինկներուն՝ ակնկալուած ելքը չունեցաւ.

Այս պայմանաց մէջ, հաւատարիմ մնալով բողոքական աւանդութեանց, Լորտ Սալզպըրիի դահլիճը ծանոյց թէ չի կրնար գոհացնել Պապին փափաքն, որ կ'ուզէր Լոնտոնի մէջ վերահաստատել պապական նախկին նուիրակութիւնն, և փոխարէն անգլ. ներկայացուցիչ մ'ունենալ Վատիկանի մօտ.

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄ

Անցեալ չորեքշաբթի Պրեմէնի մէջ մեծ հանդիսիւ ի ծով իջուցին գերմանական նոր զրահաւոր մը, Վէզէր ընկերութեան նաւարանին մէջ շինուած ի հաշիւ գերման կայսերական կառավարութեան.

Դիր-Ծովակալ Շրէօտէր, նոր զրահաւորին կնքահայրն, անոր տըուաւ Ֆրէյթեօֆ անունը.

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՀԱՅՏԱՏՈՒԹԻՒՆՔ

Կալլէսի իշխանն անցեալ երեքշաբթի կատարեց հիմնարկէքն Պալթըրսիի (արուարձան Լոնտոնի) «Ժողովրդեան կրթութեան և զուարճութեան կաճառին». Ըսաւ թէ այս հաստատութիւն Պալթըրսիի համար պիտի լինի ինչ որ Ռէճէնդ Սդրիդի Բազմարուեստեան վարժարանն եղած է Լոնտոնի արեւմտեան մասին և «Ժողովրդային Պալատը» Լոնտոնի արեւելեան ծայրին համար, որ գլխաւորապէս աղքատաբնակ և գործաւորական մասն է Լոնտոնի. Այս ժողովրդային հաստատութիւնք, որոց մուտքը ձրի է, կը պարունակեն թատրոն, լսարան, ընթերցարան, մատենադարան, բաղնիք, նուագահանդէս, դպրոց կիրակնօրեայ և գիշերային աժան, ճաշարան և զբօսարան, և կը բազմանան Լոնտոնի մէջ, շնորհիւ անհատական բարերարութեանց, գործաւոր և արհեստաւոր խոնարհ դասերը պաշտպանելով կարգ մը յոռի ունակութեանց դէմ.

ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՐՁԱԿՈՒՐԴ

Պ. Քառնօ կ'երթայ Ֆոնդէնպլօ, քանի մը շաբաթ հանգչելու. Պ. տը Ֆրէսինէ, հրաժարելու համար ուրիշ առթի մը սպասելով, կ'երթայ յԷքս լէ-Պէն, վայելելու նախարարապետական արձակուրդի հաճոյքներն. Իւր պաշտօնակցաց մեծագոյն մասն եւս իրենց արձակուրդը պիտի անցունեն հեռի Փարիզէ.

Նմանօրինակ լուրեր եւրոպեան ուրիշ մայրաքաղաքներէ ալ.

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄ

Ի Ֆրանսա օրուան խնդիրը Պ. Պրիսոնի ծրագիրն է ֆրանսական նաւատորմը զօրացնելու համար. Պ. Պրիսոն երբ նախարարապետ էր այնքան հոգ չէր տաներ նաւային զօրութեան. Հիմակ որ նախարարական պատասխանատուութիւն չունի և միայն խորհրդարանական յանձնաժողովոյ մը ատենապետն է, շատ աւելի հոգածու կ'երեւի. Դիտել կը տրուի թէ նաւատորմին իրական զօրութեան կրկնապատկումը, զոր կը պահանջէ Պ. Պրիսոն, բազմածախ գործ մը պիտի լինի նոյն իսկ Ֆրանսայի համար. Այնու ամենայնիւ, ծովակալք Պ. Պրիսոնի կողմն են. Ծախքը նշանակութիւն չունի իրենց համար. Չէ՞ որ Անգլիա մէկ անգամէն 25 միլիոն ոսկի յատկացուց նոր մարտանաւուց շինութեան.

—)(3)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԵՐԿՈՒ ԱՆՄԵՂՆԵՐ

ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ԱՆՁԿՈՒԹԵԱՆՑ ՏՈՒՆԸ

— Չեմ կարծեր, պարոն. Այս վերջին ժամանակներս Օր. Սելէսթ քանիցս դիտաւորութիւն յայտնած էր ձեր կնոջ նպաստաւոր կտակ մը պատրաստել, եւ կարծեմ թէ սխալ ըսած չեմ ըլլար եթէ յայտնեմ թէ այս առտուան ինձմէ խնդրած ժամադրութիւնն ուրիշ նպատակ չէր . . . դժբախտաբար, այս կտակը չի շինուեցաւ . . . եւ գիտէք անշուշտ թէ օրիորդը եղբօրորդի մը ունի որ Փարիզ կը բնակի.

—Գիտե՛մ, ըրաւ Լառնոտէ խուլ ձայնիւ.

—Հետեւապէս . . . ըսաւ նոտարը տխրութեամբ.

Խօսքը չաւարտեց, ողջունեց եւ մեկնեցաւ.

Ռիչար, աչուըները չարանենգ, խորշոմն ճակատը երկուքի բաժնուած, ռունգքը կծկուած, Ռիչար, կորաքամակ, երբ թէ յանկարծ կէսր յոյժ ծանր բեռան մը տակ, մեքենաբար կը յարէր.

—Կործանեցա՜յ, կործանեցա՜յ.

Իսկ Ժիւլիէթ, ձեռուըներովն աչերը ծածկած, շարունակ կը հեծեծէր.

Յանկարծ Ռիչար ըսաւ,— կատաղութեան շարժումով մը.

—Ա՜հ, կրնաս շատ լալ . . . իրաւոր հոգս չէ.

—Ռիչա՛ր, ըսաւ Լիէթ յանդիմանական շեշտով մը, այնքան կը սիրէր մեզի Սելէսթ.

—Եթէ ըսածիդ չափ սիրած ըլլար մեզի, ժամանակ առաջ իր նախապատրաստութիւններն ըրած ըլլալու էր. Կործանեցա՜նք, կործանեցա՜նք.

Յանկարծ կնոջ թեւը բռնեց.

—Գիտե՞ս ինչ կը մնայ մեզի.

—Ի՞նչ փոյթ. այս պահուս ասոր վրայ մի' խօսիր ինծի.

—Ընդհակառակն ճիշդ ատենն է. քու դրամօժիտդ սակարանին մէջ շահադիտութեանց դրի . . . Առաջ շահեցայ եւ եռապատկեցի յիսուն հազար ֆրանքդ . . . յետոյ բախտս դարձաւ . . . Ամէնն ալ կորսնցուցի . . . ամէնն ալ . . . կը հասկնա՞ս . . . մինչեւ վերջին սուն.

Բայց Ժիւլիէթ մտիկ չէր ըներ. Կուլար.

—Եւ որովհետեւ դուն անտարբեր կ'երեւիս ինծի վերաբերող բաներուն, վերջին լուր մըն ալ պիտի տամ քեզ . . . մեծերս ազդարարեցին ինծի թէ ամսոյ վերջը այլեւս չշարունակեմ պաշտօնս. Մէկ կուտ չկայ, փողոցը պիտի մնանք . . . աւասիկ Խոստովանութիւն, . . . հիմա որ ամէն բան ըսի, կրնաս պարսաւութիւններդ կատարել պատուէն նկատմամբ.

Գլխարկը դրաւ, գաւազանն առաւ եւ դուրս ելաւ.

Իրիկունը միայն տուն դարձաւ, գրեթէ Ժիւլիէթին հետ, որ ամբողջ օրն անցուցած էր Սելէսթի մօտ. Մանկամարդ կնոջ աչուըները կարմրեր էին և երեսը սաստիկ տժգուներ էր.

Երկար ատեն լուռ մնացին դէմ առ դէմ.

Վերջապէս Ռիչար ըսաւ.

—Կարծեմ թէ զիս չպիտի յանդիմանես.

Ժիւլիէթ սկսաւ լալ.

—Աղուոր բան չէ այս պատահածը. Ներէ ինծի, եթէ շատ խիստ գտնուեցայ.

—Ատոր վրայ չխօսինք ալ կը ներեմ.

—Բայց տեսնեմ, կը կարծե՞ս որ կարելի ըլլայ կարգադրութեան մտնել ժառանգորդին հետ. Վերջապէս ամէն մարդ գիտէ որ Սելէսթ բոլոր հարստութիւնը քեզ պիտի թողուր. Իբր իր աղջիկը կը նկատէր զքեզ. Ամենախորին ատելութիւն ունէր իր եղբօրորդւոյն դէմ.

—Այդ ամէնը ճշմարիտ է, բայց լաւ գիտես թէ ամենեւին իրաւունք չունինք այդ հարստութեան.

—Արդեօք եղբօրորդին եկե՞ր է.

—Ո՛չ. Պ. Լամպէն հեռագիր ուղղեց անոր. կէս գիշերէն առաջ հոս չի կրնար ըլլալ.

—Բեռաչի կայարանն անոր պիտի սպասեմ.

Արդարեւ գնաց, բայց գլխիկոր դարձաւ. Եղբօրորդին բան մը չէր ուզած մտիկ ընել. Ո՛չ Ժիւլիէթը կը ճանչնար, ոչ Ռիչարը. Իր իրաւունքներն անհերքելի էին. Ի գործ կը դնէր զանոնք.

Առ ի պատշաճութիւն, Լառնոտէ ներկայ գտնուեցաւ յուղարկաւորութեան.

Ամսոյն վերջը, երիտասարդն անգործ մնաց.

—Կը տեսնե՞ս, կ'ըսէր իր կնոջ, Լիոնի մէջ բախտ փորձելու համար բան մը չկայ. Փարիզը պէտք է ինծի.

Բայց Ժիւլիէթ անորոշ սոսկում մ'ունէր Փարիզէն. Այլեւս Ռիչարի սիրոյն վրայ վստահ չէր. Հետեւապէս, ի՞նչ պիտի ըլլար, եթէ անմիջապէս առանձին մնար այն մեծ քաղաքին մէջ. Ա՜հ, եթէ զգար որ միշտ կը սիրուէր, պիտի ըսէր.

—Եկո՛ւր, մեկնինք. Միասին պիտի տոկանք այս փչ օրերուն.

Սելէսթի մահէն երկու ամիս ետքը, Ռիչար իմացուց Լիէթի թէ փարիզեան դրամատէրի մը քով գործ գտած էր.

—Ի սկզբան երեք հազար ֆրանք միայն պիտի առնեմ, ըսաւ նա. բայց թոշակս շուտով պիտի աւելնայ, գործի քաղաք է Փարիզ. Հնարքներ պիտի մտածեմ և հարստանամ.

Հարստանալ, և կարճ ժամանակի մէջ, իր անխախտ գաղափարն էր.

Ժիւլիէթ հառաչեց. Փոթորիկի մը մէջ կը զգար ինքզինքը.

—Մեկնինք, ըսաւ,—և Աստուա՛ծ պահէ մեզ . . .

Ի Փարիզ, այն դրամատունն ուր պաշտօն մը գտած էր Ռիչար, կը գտնուէր Ռիշըլիէօ փողոցը, Սէն-Մարք փողոցին մօտ.

Առ ի խնայողութիւն, Սէն գետին ձախ կողմը, Մոնթանե Սէնթ Ժընըվիէվ փողոցն յարկ մը բռնեցին, որ կը պարունակէր երկու նեղ սենեակներ բակի մը վրայ նայող, որուն մէջտեղը ածու մը կար ուր եղրեւնեաց թուփ մը տնկուած էր. Եղրեւանիք երբէք չէին ծաղկեր, որովհետեւ արեգակն երբէք չէր թափանցեր բակէն ներս.

Հոն էր որ տառապել պիտի սորվէր Լիէթ.

Առաջին երկու ամիսները փոփոխութիւն մը չեղաւ սակայն իրենց վիճակին մէջ.

Ռիչար կանոնաւորապէս դրասենեակ կ'երթար և տուն կը դառնար. Նոյն իսկ աւելի սէր մը կը ցուցնէր իր կնոջ, որ՝ թէեւ այդ սիրոյն վրայ պահ մը յուսահատած՝ այժմ կը սկսէր յուսալ և երջանկութեան հաւատալ.

Յետոյ, քիչ քիչ, Ռիչար նուազ կանոնաւոր եղաւ.

Հազիւ թէ իր կնոջ ապրուստը կը հոգար, բոլոր թոշակն ինք իր անձնականին կը ծախսէր.

Առաջին օրէն իսկ սովորութիւն ըրած էր Սակարանին մօտիկ ճաշարանի մը մէջ նախաճաշելու, բայց գէթ գիշերները տունը կ'ընթրէր.

Լիէթի երջանկութեան համար այսչափն ալ կը բաւէր.

Շատ չանցած, սկսաւ դուրսն ընթրել. Գիշերն ուշ ատեն տուն կը դառնար.

Մանկամարդ կինը քաղցրութեամբ յանդիմանեց զայն.

—Ա՛լ չես սիրեր. Մինակ կը ձգես զիս. Ուրեմն ա՛լ չե՞ս սիրեր զիս.

Ռիչար կը համբուրէր զայն և կը փութար պատասխանել.

—Բայց չէ՛, չէ՛ անհանգիստ մի՛ ըլլար. կարեւոր գործեր ունիմ որք զիս կը բռնեն . . . հարստանալու վրայ եմ.

—Առանց հարստութեան երջանիկ կրնայինք ըլլալ.

Ռիչար ուսերը թոթուեց.

—Ենթադրէ որ երկու ամիս միայն հիւանդ ըլլամ. ինչո՞վ պիտի ապրինք, քու դրամօժիտովդ.

Կինն, առանց միտքը չարի տանելու և ժպտելով ըսաւ.

—Ոչ, քանի որ զայն մսխեցիր.

—Յանդիմանե՞ս.

—Ոչ, ոչ . . . բայց կը սիրեմ քեզ, պէտք ունիմ քեզ տեսնելու, կուզեմ հաւատալ թէ ինծի հաւատարիմ ես.

—Տղայական խօսքեր . . .

—Լաւ ուրեմն, այս գիշեր հոս կեցիր.

—Կը կենամ.

Արդարեւ այն գիշերն հոն մնաց, բայց հետեւեալ օրը գիշերը դուրսն անցուց և արեւ ծագելէն շատ ետքը միայն տուն դարձաւ. Լիէթ գիշերն ի բուն անոր սպասած էր՝ իր լամպարին մօտ աշխատելով՝ աչուըները կարմրցած եւ սիրտը լեցուած. Երբ Ռիչար գողտագողի տուն դարձաւ, ամփոփ և պարտասած, այլ ջղագրգիռ, կինը յոգնութենէ ընկճուելով կը քնանար . . . ընդոստ արթնցաւ և ցաւագին նայուածք մը ուղղեց նմա.

(Շարունակելի)

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԹԱԳԱՒՈՐ

ԻՒՐ ՏԱՐԵԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆ

Պելկրատի Պոլիթիքա Օրաթերթը կը հրատարակէ հետեւեալը.

«Վեհ. Ալեքսանդր Թագաւոր յունիս 20ին քննուեցաւ հետեւեալ առարկայից մէջ. Կրօն, երկրաչափութիւն, գրաճանաչ, բնագիտութիւն, տարրագիտութիւն, գինուց գիտութիւն, Սերպիոյ պատմութիւն, ռազմագիտութիւն, եկեղեցական պատմութիւն, լատիներէն, գերմաներէն, ֆրանսերէն, անգլիերէն։ Ն. Վեհափառութիւն այս ամեն առարկայից մէջ Բօ. ջըլա արձանագրութիւնն ստացաւ։ Ներկայ էին տեարք Խնամակալք Թագաւորութեան, Գեր. Մետրապոլիտը, Նախարարապետը, պատերազմական նախարարը, պետական խորհրդոյ նախագահը, կրթական նախարարն և Ն. Վեհափառութեան դաստիարակը։»

Ալեքսանդր Թագաւոր հազիւ հնգետասանամեայ է այսօր։

ՇՈՒԱՐԵԱԼ ՄԱՐՏԱՆԱՒԸ

Հետաքրքրաշարժ է Քիլիի նորաշէն մարտանաւուն (Փրեզիտենթէ Էռռազուրիզ) վիճակն։ Ի Ֆրանսա չկրնալով իրեն պէտք եղածին չափ նաւազ առնուլ, զի Պալմասէտա նախագահը պատերազմի մէջ է խորհրդարանական կուսակցութեան հետ, մարտանաւն Անգլիա գնաց իւր պէտքերն հոգալու, բայց հոն աւելի չյաջողեցաւ։ Անցեալ շաբթուն հարկադրեցաւ Ֆալմութի նաւահանգստէն մեկնիլ ձեռնունայն։ Հնոցպաններու պէտք ունէր զորս չգտաւ։ Առաջին մեքենավարն երկուշաբթի փախաւ։ Երկրորդ մեքենավարը նաւապետին հետ վիճաբանութենէ մը ետքն արձակեցաւ։ Երրորդը չուզեց Քիլի երթալ առանց առաջին մեքենավար ունենալու։ Փլիմութ ղրկուած սպայն 28 նաւազներ գտած էր, ընդ որս 4 հնոցպաններ, բայց ասոնք Ֆալմութ հասնելուն չուզեցին ծառայել և ետ դարձան։ Ըսողներ եղան այս մարդոց թէ «Մարտանաւուն մէջ գտնուող հնոցպանք շղթայուած են որպէս զի չփախչին»։ Տարակոյս չկայ թէ Խորհրդարանական կուսակցութեան գործակալք ամենուրեք կ'աշխատին որ մարտանաւը չկարենայ մարդ ճարել։ Վերջին լուրն այս է թէ Փրանսացի և սպանիացի հնոցպաններ և մեքենավարներ կան ի Լիզպոն՝ ծառայելու յօժար, և նոր մարտանաւն հոն կ'երթայ։ Բայց Փորթուկալի և Սպանիոյ կառավարութիւն իրենց հպատակաց խստիւ արգիլած են մտնել այն նաւուն ծառայութեան։

ԿԱԹՈԼԻԿ ԿՂԵՐՆ Ի ԲՐՈՒՍԻԱ

Բրուսիոյ կառավարութիւնը ջնջեց կղերին եկամուտներն։ Այսուհետեւ ժողովուրդը բան չպիտի վճարէ մկրտութեան, դրօշմի, ամուսնութեան և վերջին օծման համար։ Եկեղեցիներն ու թեմերը պիտի հայթայթեն պէտք եղած գումարն որով տարեկան թոշակ մը պիտի վճարուի կղերին։

ԻՏԱԼԻՈՅ ԳԱՀԱԺԱՌԱՆԳՆ Յ'ԱՆԳԼԻԱ

Իտալիոյ գահաժառանգը Լոնտոն ժամանեց անցեալ շաբթուն, և իրեն շատ համակիր ընդունելութիւն ըրաւ անգլ. մամուլն, որ ներբողելով յիշեց այս 21ամեայ իշխանին իւր տաղանդաւոր մօրմէն և բարեսիրտ հօրմէն ճառագած ընտիր ձիրքերն, որով արդէն քաջուսումն, յառաջդիմասէր և յուսալից կը հանդիսանայ ինքն ալ։ Գահաժառանգն իւր կրթութիւն աւարտած լինելով իտալեան բանակի կարողագոյն և հմտագոյն սպայից միոյն տնօրէնութեան ներքեւ, այժմ ձեռնարկած է կարգ մը ուղեւորութեանց, իւր վերացական ծանօթութիւնները գործնական փորձառութեամբ ամբողջացնելու նպատակաւ։ Իւր այցելութիւն յԱնգլիա միանգամայն առիթ մը պիտի լինի արտայայտելու Անգլիացւոց իտալասէր զգացումները։

ՀՐԷԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆ

Միացեալ Նահանգաց Կառավարութիւնը չընդունեց կարգ մը Հրեայ գաղթականներ, որք ապրուստի միջոցէ զուրկ լինելով, բարեսէր ընկերութիւն մը վճարած էր անոնց ճամբու ծախքը մինչեւ Ամերիկա։

—Միաց. Նահանգաց կառավարութիւնը չընդունիր նաեւ այն արհեստաւորներ ու գործաւորներ որք Ամերիկա կը մտնեն ոչ թէ ազատ, այլ որոշեալ գործի մը մէջ աշխատելու համար պայմանագրութեան տակ մտած։

ԳԱՂԱՓԱՐՔ ԼՈՐՏ ՍԱԼԶՊԸՐԻԻ

Ինչպէս գիտեն ընթերցողք, իւր վերջին բանախօսութեամբ, Լորտ Սալզպըրի ջատագոված էր երեսփոխանական ընտրողութեան իրաւունք տալ ամուրի կամ անկախ կիներու, որք երիկ չունին և վաստակի տէր են, ընտրողութեան իրաւունքէն զրկել կարդալ գրել չգիտցողներն, որպէս զի իռլանտացի ագէտ գիւղացիք կաթոլիկ կղերին ազդեցութեամբ չգործեն, և երեսփոխանական աթոռոց նոր բաշխում մ'ընել, արդի կարգ մը անհաւասարութիւնները ջնջելու համար։

Թ—ն հրատարակելով այս ճառ, կ'ըսէ թէ «Այ» ճառով միապետականն Լորտ Սալզպըրի կը հանդիսանայ աւելի՛ ազդօրեալ ժողովրդական և հանրապետական գաղափարներով քան շատ մը եւրոպացի և ամերիկացի հանրապետականներ»։

ԳՈՐԾԱՒՈՐԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ի Գերմանիա գործաւորական կուսակցութիւնն, որ ծանօթ է ընկերական-ժողովրդական կուսակցութիւն անուամբ, կը շարունակէ օրինական շրջանակի մէջ յառաջ վարել գործաւորական դատը։

Պ. Սինկէր, այս կուսակցութեան պետերէն մին, անցեալ շաբթու 100 հազար մարք նուիրեց ի յաջողութիւն կուսակցութեան նպատակաց։

ՁԵՌԱԳԻՐՔ ԿԷՕԹԷԻ

Հռչակաւոր գերման բանաստեղծ և իմաստասէր Կէօթէի քանի մը ձեռագիր նամակք առ տիկին Ֆոն Շդայն ի վաճառ հանուեցան իւր թոռան կողմէ։ Պահանջուած գինն է ոչ նուազ քան 150,000 մարք։

Սաքս-Վէյմարի մեծ-դքսուհին շատ փափաքեցաւ գնել զանոնք, բայց պահանջուած գումարը չափազանց գտաւ։ Գերման կառավարութիւնը կ'ուզէ գնել, և կ'երեւի պիտի հարկադրի վճարել 150,000 մարքը. զի Անգլիացիք և Ամերիկացիք եւս կ'ուզեն ձեռք ձգել զայնս։

Թերեւս, իւր կենդանութեան, Կէօթէի ոչ մէկ գործը մէկ անգամէն այսքան սուղ ծախուեցաւ, թէեւ այն ժամանակէն ալ լիովին կը գնահատուէր իւր հանճար։

Պ. ՓԱՌՆԷԼ

Պ. Փառնէլ վճարած չլինելով տիկին Օ'Շէի ամուսնալուծման դատին ծախքերն, յորում ինք եւս դատապարտուած էր իբրև մեղսակից, հակառակ կողմը դատ բացաւ, զինք սնանկ հրատարակելու համար։

Պ. ՔԱՌՆՕ Ի ԼՈՆՏՈՆ

Պ. Քառնօ ըսեր է թէ ի Լոնտոն այցելութեան հրաւէր մը, եթէ տեղի ունենայ, չպիտի կրնայ ընդունիլ. զի Գերմանիոյ կայսեր այցէն ետքն իւր այց կրնայ գէշ մեկնուիլ իբրեւ քաղաքական ցոյց մը։ Զ'Պ. Քառնօ ի Լոնտոն հրաւիրել կը խորհէր Անգլիացի քաղաքային ճարտարագիտաց Ընկերութիւնն», ըստ որում Պ. Քառնօ եւս երեւելի ճարտարագէտ մ'է։

Ի Ս. ՏԵՂԻՍ

Փարիզի թերթ մը կը գրէ թէ «Բեթլեհէմի գործն այնպէս կարգադրուած է որ Ծննդեան քարայրի սանդուխին նկատմամբ Լատինաց և Յունաց իրաւունքները ճշդուած են։ Յոյնք հարաւային և Լատինք հիւսիսային սանդուխը պիտի գործածեն։ Ընդհարում անկարելի է։ Ծննդեան քարայրը ռուսական եկեղեցի չպարունակելով, Ռուսաց կողմէ խնդիր չէր եղած, և համաձայնութիւն հաստատուած է»։

—Նոյն թերթ ծանուցանելով թէ Աքեայի յոյն մետրապոլիտ Գեր. Փագրիքոս, անդամ Ս. Սինոդի յունական Պատրիարքութեան Երուսաղէմի, Փարիզ ժամանած է, փափաք կը յայտնէ որ յոյն բարձրաստիճան կղերի անդամք երբ այցելեն ի Ֆրանսա և յԻտալիա, կաթոլիկ բարձրաստիճան կղերին հետ բարեկամական յարաբերութիւններ մշակեն, որով շատ մը վէճեր ինքնին կը լուծուին։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ուսումնական Խորհուրդն իւր ուրբաթ օրուան նստին մէջ զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով.

Բիւզանդ էֆ. Պօղաճեան Խորհրդոյ վաւերացման ներկայացուցած էր իւր աշխատասիրած աշխարհաբար քերականութիւնը։ Խորհուրդը նախապէս խորհրդակցեցաւ աշխարհաբար քերականութեանց ազգ. վարժարանաց մէջ գործածութեան վրայ և նկատելով որ աշխարհաբարը աշակերտին ընտանի ու գործնական լեզուն է և անով աւելի դիւրին կրնայ վարժուիլ ու ըմբռնել քերականական կանոնաց ձեւերն, առնչութիւններն և այլ հանգամանքները և ապա առանց դժուարութեան պիտի ուսանի գրաբար քերականութիւնը, Խորհուրդն օգտակար դատեց աշխարհաբար քերականութեանց գործածութիւնը նախակրթարանաց մէջ իբրեւ պատրաստութիւն գրաբարի և ըստ այնմ տեսնելով որ ներկայացեալ այդ աշխարհաբար քերականութիւնն արդի աշխարհիկ գրական լեզուն խօսիլ եւ գրել ուսուցանելու համար յարմարագոյն կերպիւ պատրաստուած դասագիրք մ'է, վաւերացուց զայն, արտօնելով անոր գործածութիւնը ազգ. Նախակրթարանաց մէջ ի պէտս չորրորդ դասարանի աշակերտաց։

Խորհուրդը վաւերացուց նմանապէս Բիւզանդ էֆ. Պօղաճեանի պատրաստած ֆրանսերէն լեզուի նոր քերականութիւնն և արտօնեց անոր գործածութիւնը ի պէտս Ե. եւ Զ. դասարանաց։

Պերպէրեան վարժարանի նախորդ տարւոյ շրջանաւարտներէն Պ. Կարապետ Պետրոս՝ ի պէտս ազգ. վարժարանաց Թուրքերէնի ուղղագրութեան համար «Իսլահ Իմլա» անուամբ դասագիրք մը պատրաստած ըլլալով, Խորհուրդը նկատողութեան առաւ զայն և օգտակար դատելով, վաւերացուց ու արտօնեց գործածութիւնը յազգ. վարժարանս։

Սմբատ էֆ. Դաւթեան՝ ի պէտս Թրքախօս գաւառաց վարժարաններուն պատրաստած ընթերցանութեան դասագրքին Գ. մասն եւս պատրաստած եւ ներկայացուցած ըլլալով, Խորհուրդը վաւերացուց զայն՝ Թրքախօս գաւառաց ազգ. վարժարաններուն մէջ գործածուելու համար։

Մաքրիգիւղի Թաղական Խորհուրդն ինչպէս նաեւ Սկիւտար Ս. Խաչ վարժարանի հոգաբարձութիւնը ծանուցած ըլլալով որ նոյն վարժարանաց տարեկան հարցաքննութիւնք պիտի կատարուին, Ուսումնական Խորհուրդն իւր մէջէն քննիչներ կարգեց ներկայ գտնուելու համար հարցաքննութեանց։

Գուզկունճուքի և Իճատիէի ազգ. վարժարանաց հոգաբարձութեանց կողմէ նոյն վարժարանաց քառամսեայ վիճակագրերը յղարկուած ըլլալով, Խորհուրդը քննեց զանոնք, գոհացուցիչ գտնելով Իճատիէ վարժարանի վիճակը, եւ յանձնեց Կրթական Տեսչութեան, յանուն Խորհրդոյ շնորհակալութիւն յայտնել Հոգաբարձութեան տարած ջանիցը համար, իսկ Գուզկունճուքի վարժարանին համար հարկ եղած դիտողութիւնն ուղղել Թաղական Խորհրդոյ՝ վարժարանին վիճակը ուսմանց ծրագրոյն համաձայն բարեկարգելու համար։

Խորհուրդն զբաղեցաւ նաեւ ինչ ինչ մասնաւոր խնդիրներով։

Մաքրիգիւղի եկեղեցւոյն սեփհական 2880 կանգուն գետին մը, 250 ոսկւոյ պարտուց փոխարէն գրաւի դրուած էր։ Արդ, տեղւոյն ազգայիններէ տասն և մէկ անձինք իրենց անձնական քսակէն այդ պարտքը վճարած ու գետինը գրաւէն ազատած ըլլալով, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն օրհնութեան կոնդակ մը ղրկեց Մաքրիգիւղի Թաղեցւոց, յորդորելով միանգամայն որ հանգանակութեամբ ի գլուխ հանեն գիւղին վարժարանի շինութիւնը։

Ըստ հրաւէրի Պէօյիւքտէրէի Թաղական Խորհրդոյ, Գեր. Մատթէոս եպիսկոպոս Իզմիրլեան երէկ առաւօտ հանդիսաւոր պատարագ մատոյց գիւղին եկեղեցւոյն մէջ և քարոզ խօսեցաւ։

Ինչպէս կը յիշուի, բնիկ Իզմիրցի Մեծ. Պ. Տիրան Էքիզլէր՝ յիշեալ եկեղեցւոյն նուիրած էր «փօփ» կիրպասէ շապիկ մը՝ սարկաւագի համար, և շուրջառ մը՝ պատարագիչ քահանայի համար։ Իսկ իւր Ազն. ամուսին՝ Տիկին Սոֆի Էքիզլէր (ծնեալ Անանով) մասնաւոր գումար մը՝ Ս. Պատարագի յատուկ զգեստուց և եպիսկոպոսական սաղաւարտի մը պատրաստութեան համար։ Ասոնք առաջին անգամ ըլլալով կը գործածուէին երէկ Հռիփսիմեանց եկեղեցւոյն մէջ, և այս առթիւ Գեր. Պատարագիչ Սրբազանն իւր քարոզին մէջ օրհնութեամբ յիշեց Տ. և Տիկին Էքիզլէրի եկեղեցասէր զգացումներն և յորդոր կարդաց որ այս տեսակ բարեպաշտական նուէրներ անպակաս ըլլան ազգին մէջ։

Պատրիարքական փոխանորդ Գեր. Տ. Գէորգ Ծ. վարդապետ Իւթիւճեան երէկ առաւօտ հանդիսաւոր Պատարագ մատոյց Ենի-գիւղի Ս. Աստուածածնայ եկեղեցւոյն մէջ, որոյ տօնախմբութիւնն էր։ Գեր. Իւթիւճեան Հայրն քարոզ խօսելով օրհնեց զյիշատակ Յարութիւն Ամիրայի Նէվրուզեան, շինողին նոյն եկեղեցւոյ, որոյ հոգւոյն համար հանգստեան պաշտօն կատարեցաւ յաւարտ Պատարագին։

Երէկ, Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհրդոյ ընտրութեան համար քուէարկութիւն կատարուելով Թաղին մէջ, բացարձակ առաւելութեամբ ընտրուեցան՝

		Քուէ
Միհրան էֆ.	Սրբիկեան	358
Ենովք »	Փուլճեան	237
Մհր. Մանուկ »	Վարդանեան	217
Յովհաննէս »	Կրճիկեան	199
Կարապետ »	Փափազեան	199
Յարութիւն »	Թիլեան	198
Մկրտիչ »	Փարմագսըզեան	192
Ղազարոս »	Միքայէլեան	181

Իսկ համեմատական քուէ ստացան

		Քուէ
Մհր. Յարութիւն էֆ.	Գալբաքճեան	162
Տօքթ. Միհրան »	Վարդազար	157
Փառնիկ »	Արշաւիր	148
Կարապետ »	Ջիճի	147
Մկրտիչ »	Այգրճեան	136
Պօղոս »	Մկրտիչեան	128
Կարապետ »	Ոսկանեան	120
Միհրան »	Կարապետեան	116

Ներսիսեան Հոգեւոր Դպրանոցի հոգաբարձութիւնն այս տարի որոշել է Դպրանոցի որդեգիրներին (գիշերօթիկ սաներին) ուղարկել Սանահին, որպէսզի նոքա այնտեղից պտտեն եւ դիտեն ամբողջ Լոռու եկեղեցական-պատմական յիշատակարանները։ Ներսիսեան Դպրանոցի սաների այս առաջին զբօսական ճանապարհորդութիւնը տեղի պէտք է ունենայ նախապէս պատրաստուած ծրագրով։ Հոգաբարձութիւնն այդ ծրագրի իրագործելը յանձնել է նոյն Դպրանոցի ուսուցիչ մանկավարժ Խ. Յարութիւնեանին, որ իւր ուսանողութեան ժամանակ Եւրոպայում քանիցս մասնակցել է յայտնի մանկավարժ պրոֆ. Ստոյի և պրոֆ. Ռայնի կազմակերպած դպրոցական ճանապարհորդութիւններին (Արձագանք)

Խարբերդէն կը գրեն մեզ յուլիս 3 թուականաւ.

Ազգ. վարժարանի հարցաքննութիւնք աւարտեցան բաւական յաջող արդեամբ. այս տարի ուսումնաւարտ չեղաւ, որովհետեւ տեսչութիւնը նկատելով որ բարձրագոյն կարգի աշակերտք տակաւին ուսանելու պէտք ունէին, թողուց որ տարի մը եւս մնան ի վարժարան։ Մրցանակաբաշխութեան հանդէսը կատարուեցաւ անցեալ կիրակէ, վայելուչ հանդիսիւ։ Հանդիսականաց մէջ կը նշմարուէին Առաջնորդական Տեղապահ Սարգիս վարդապետ և պարսկական փոխ-հիւպատոս Վարդանեան Գրիգոր պէյ։

Երէկ, կիրակի, Խասգիւղի Ս. Ներսիսեան վարժարանին մէջ տեղի ունեցան նախակրթարանի աշակերտաց ընթացաւարտից հարցաքննութիւնք, ի ներկայութեան վարժարանին հոգաբարձուաց, ուսուցչական մարմնոյն, և հրաւիրելոց։ Աշակերտք, թուով հինգ, ըստ ամենայնի գոհացուցիչ արդիւնք ցոյց տուին և լաւ տպաւորութիւն թողուցին ներկայից վրայ։ Մասնաւոր գոհունակութեան արժանացան Պ. Սիրուն Տիրոնեան եւ Վարդազար Տաքէսեան իրենց յաջող ու համարձակ պատասխաններովը։ Ժամը տասնին աւարտեցան քննութիւնք և ներկայք շնորհակալութիւն յայտնելէ ետք վարժարանին տեսուչ Եղիշէ էֆ. Տուրսունեանի՝ որ ամեն ջանք ի գործ դրած էր աշակերտաց յառաջդիմութեանն համար, մեկնեցան գոհ սրտով։

Վսեմ. Տիկին Սրբուհի Տիւսաբ փաշա, որ ժամանակէ մը հետէ Փարիզ կը գտնուէր, չորեքշաբթի իրիկուն մայրաքաղաքս դարձաւ ընկերակցութեամբ իւր զաւակաց եւ իւր Վսեմ ամուսնոյն որ գնացած էր Պոլիս առաջնորդել ընտանիքն։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Տիարպէքիրի Նահանգին կուսակալ անուանեցաւ Սըրրի փաշա, Նախորդ կուսակալ Պաղտատի։

Պաղտատի կուսակալ անուանեցաւ Հասան պէյ, Նախորդ կուսակալ Տիարպէքիրի, և որուն այս առթիւ Վէզիրութեան աստիճան տրուեցաւ։

Հալէպի վերաքննիչ ատենին պատժական ճիւղին Նախագահ անուանեցաւ Իրֆան էֆէնտի, Նախագահ պատժական ճիւղի նախնական ատենին Տիարպէքիրի։

Տիարպէքիրի նախնական ատենի պատժական ճիւղին Նախագահ անուանեցաւ Սըտգը էֆէնտի, ընդհանուր դատախազի օգնական Կեսարիոյ և նախկին շրջանաւարտ Իրաւագիտական վարժարանին։

—

Իւլալի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Սպարապետի Դրան հեծելազօրաց դիւանին առաջին քարտուղար Խալիտ պէյի, ի վարձատրութիւն իւր բարւոք պաշտօնավարութեան։

Միրիմիրանի աստիճան տրուեցաւ Տրապիզոնի երեւելիներէն Սըպայըզզատէ Բեքթէշ էֆէնտիի, և Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ Օրտուի երեւելիներէն Խազնէտարզատէ Ահմէտ պէյի, ի վարձատրութիւն իրենց բարւոք ծառայութեանց։

Սանիյէ Միւթէմայիզի աստիճան՝ Սուրիոյ նահանգին թղթակցութեանց դիւանին գեր-տնօրէն Էմին էֆէնտիի, ի վարձատրութիւն իւր բարւոք ծառայութեանց։

Սանիյէ Միւթէմայիզի աստիճան՝ դեղագործ և քիմիագէտ Ծաննի էֆէնտիի։

—

Օսմանիյէի ականաւոր պատուանշան տրուեցաւ Տաւատ Հիւսնի փաշայի, իբրև երիցագոյն և արժանաւոր պաշտօնատար։

Առաջին կարգի Մէճիտիյէ՝ Մուսուլի կուսակալ Ապտիւլվահապ Քէմալի փաշայի, իւր կարողութեանն ու արժանաւորութեանը համար։

Երկրորդ կարգի Շէֆգաթ՝ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հարսներուն և Եգիպտացի Ֆաթմէ ու Զօպէյտա հանըմներու աղջկանց։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ և արուեստից չքանշան՝ Բեդրոսպուրկի Օբէրա Էմբէրեալի Նուագածուաց Նախորդ պետ Պ. Բիէզ տը Միջօրթոռքիի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Տրապիզոնի մաքսահամարի տնօրէն Մուսթաֆա էֆէնտիի և հեռագրական ու թղթատարական տնօրէն Րաիֆ էֆէնտիի։

—

Լիագաթի արծաթ չքանշան տրուեցաւ կայս. պալատան քարտուղարներէն կայս. աւագ թիկնապահ Շաքիր փաշայի տրամադրութեան ներքեւ պաշտօնավարող Նասրի պէյի ինչպէս նաև սպայակոյտի գնդապետ Իպրահիմ պէյի, ի վարձատրութիւն այն ջանքերուն, զորս ըրած են Աշիրէթներէ կազմեալ հեծելագնդերուն կազմութեան վերաբերեալ գործոց մէջ։

—

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը, Պետական Խորհրդոյ Բարձր. Նախագահն եւ Արտաքին գործոց Վսեմ. նախարարը շաբաթ օրը կայս. պալատ գնացին։

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն եւ Բարձր. Սպարապետն երէկ կայս. պալատ գնացին եւ ստացան Վեհ. Սուլթանի հրամանները։

—

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Նախարարաց Խորհուրդն իւր երէկի նստին մէջ զբաղեցաւ կարեւոր ու ներքին գործոց վերաբերեալ խնդիրներով, որոց համար պատրաստուած տեղեկագիրը մատուցուեցաւ Վեհ. Սուլթանին։

Նախարարաց Խորհուրդէն յետոյ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն ու Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարը պահ մը խորհրդակցեցան ինչ ինչ կարեւոր խնդրոց վրայ։

—

Պ. ԼԷՕՆ ՍԷՅ Ի Կ. ՊՈԼԻՍ

Ֆրանսայի ելեւմտից նախկին նախարար և այժմ երեսփոխան՝ մլիոնատէր և հռչակաւոր ելմտագէտ Պ. Լէօն Սէյ մայրաքաղաքս ժամանեց շաբաթ օրը, Ֆրանսական դեսպանատան Մոնթէպէլլօ կոմսուհւոյն եղբօր Պ. Կիլըմէնի հետ։

—

ՄԱՀ ՐԻՍԹՈՎ ՓԱՇԱՅԻ

Կայսերական Թնդանօթաձիգ զօրաց մարզիչ գերմանացի զօրավար Րիսթով փաշա ուրբաթ օրը մեռեր է ի Շթէթթին (Բօմէրանիա) զօքանչին տունը, կոկորդի հիւանդութեամբ մը։ Հանգուցեալն ամուսնացեալ էր բայց զաւակ չէր ունեցած։ Մայրաքաղաքիս մէջ, ուր ամենուն ծանօթ էր, Րիսթով փաշա բարեգործ մարդու յիշատակը կը թողու։

—

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ԱՏԵԱՆ

Որպէս ծանուցեր էինք, Աբրահամ և Մելքոն անուն ըմբշամարտք վերստին ներկայացան շաբաթ օրը Եղեռնադատ ատենին որ սոցա յանցանքը հաստատելու համար պէտք եղած օրինական ապացոյցներ չունենալով՝ անպարտ դատեց երկուքն ալ և վճռեց նոցա արձակումը։

Ամբաստանելոց փաստաբանն էր Սիմոն էֆէնտի Թընկըը։

⁂

Անցեալներն Եղեռնադատ ատենին առջեւ տեղի ունեցած էր փաստաբան Խաչիկ էֆէնտին սպանող Արմենակի ու ընկերոջը՝ փախստական Մելքոնի առաջին դատավարութիւնը, եւ երկու կողման յայտարարութիւնք լրացուած էին, սակայն այն ատեն ամբաստանելոյն փաստաբանը Արմենակի տարիքին համար խնդիր յարուցած ըլլալով, դատը յետաձգուած էր։

Եղեռնադատ ատեանը շաբաթ օրն երկրորդ անգամ ըլլալով այդ դատով զբաղեցաւ։ Նախագահը յայտարարեց թէ Հայոց Պատրիարքարանն՝ ի պատասխանի իրեն գրուած պաշտօնագրոյ մը, ծանուցած էր թէ Արմենակ տասն եւ ինը տարեկան է, հետեւաբար դատավարութիւնն աւարտած ըլլալով վճիռ պիտի արձակուի։ Դատաւորք խորհրդակցութեանց սենեակը քաշուելէ յետոյ դատասրահ վերադարձան և Նախագահը հաղորդեց որոշումը, որուն համաձայն Արմենակ մահուան դատապարտուած է, հաստատուած ըլլալով որ կանխամտածութեամբ սպաննած է փաստաբան Խաչիկ էֆէնտին. իսկ Մելքոն՝ իբրեւ մեղսակից՝ ի բացակայութեան դատապարտուած է երեք տարուան շղթայակապ աշխատութեան և քաղաքային իրաւունքներէ զրկուելու։

—

ԽԱՐԲԵՐԴԻ ԼՈՒՐԵՐ

Խարբերդէ կը գրեն մեզ յուլիս 3 թուականաւ.

Բնութեան մէջ արտակարգութիւն մը կ'երեւի. երկու օր առաջ հեղեղի պէս անձրեւ կ'իջնէր, աճառի կայծակ ու որոտում. մէկ երկու տան վրայ կայծակ ինկաւ, բայց մարդու կորուստ չեղաւ, թուրք մը հեղեղէն տարուելով խեղդուեցաւ։ Այգեհերի կողմերը ջրոյ յանկարծական արշաւանքներ բաւական թուով եզ ու մարդ քշեցին։ Շաբաթէն աւելի տեւեց այդ օդերեւութային աղմուկ, որ սարսափելի էր։

Երէկ ու այսօր օդն սկսաւ սաստիկ տաքնալ, չմոռնամ ըսել թէ յունիսի վերջին շաբթուն մէջ բաւական ուժգին երկրաշարժի ցնցում տեղի ունեցաւ։

—Հունձքը կը խոստանայ լաւ ըլլալ։ Ալոյա կոչուած մասին մէջ սկըսած են քաղել։

—

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ

Յառաջիկայ օգոստոս ամսոյն ի Լոնտոն առողջապահական համաժողով մը պիտի գումարի ընդ նախագահութեամբ Կալլեսի իշխանին։ Կայս. կառավարութեան կողմէ սոյն համաժողովին ներկայ պիտի գտնուի Տօքթ. Նաիմ պէյ, որ այսօր վաղը Լոնտոն պիտի ուղեւորի։

—

ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ-ՍԵԲԱՍՏԻՈՅ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Յայտնի է որ Պ. Սթանիֆօրթ Նիկոմիդիայէն մինչեւ Սեբաստիա, այսինքն Պ. Մաքարի երկաթուղւոյն զուգահեռական գծի մը մենաշնորհը կը խնդրէ կայսերական կառավարութենէն։

Կ'իմանանք թէ Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան խորհուրդը, յետ քննութեան, ընդուներ է Պ. Սթանիֆօրթի առաջարկներն որք կառավարութեան շահուց միւսներէ աւելի նպաստաւոր են, վասն զի, մինչ այլք երաշխաւորութիւնն հազարամեդր գլուխ կը պահանջեն, Պ. Սթանիֆօրթ տոկոսի ձեւով կը խնդրէ, այն է 6 առ 100։

Այսու ամենայնիւ չենք կրնար այժմէն գուշակել թէ խնդիրը լուծուած ըլլայ, զի թուղթերն, յիշեալ խորհրդոյ տեղեկագրով, պիտի մատուցուին Բ. Դրան որ քննելէ յետոյ, եթէ հաւանութիւն տայ, բարձրագոյն իշխանութեան պիտի մատուցանէ խնդիրը։

⁂

Սամսոնէն Սեբաստիա շինուելիք երկաթուղւոյ գիծը Պաֆրայէն Ամասիա ճիւղ մը եւս պիտի ունենայ, որուն յատակագծերը պատրաստուելու վրայ են։ Շաբաթ իրիկուն տասն-երկու ճարտարագէտներ եւս ժամանեցին մայրաքաղաքս, երեքը պելճիքացի ու ինը ֆրանսացի, որք ուղղակի Սամսոն ուղեւորող շոգենաւը գնացին։

—

ՀԵՐՔՈՒՄ

Արաբկիրի հեռագրական կայարանէն հետեւեալ հեռագիրն ուղղուած է Թագվիմի Վէգայի պաշտօնական լրագրոյն վարչութեան.

Գահիրէէն Արաբկիրցի Արշաւիր Աղազարեանի կողմէ յԱրաբկիր Գարեգին Օսեանի ուղղեալ նամակէ մը ցաւօք սրտի տեղեկացանք Արեւելք և Հնչակ լրագիրներու մէջ հրատարակեալ մէկ լուրն, թէ սպանեալ ոստիկան Եուսուֆ էֆէնտիի սպանութեան խնդրոյն առթիւ յԱրաբկիր գտնուող հայերու մէկ չորրորդը տարուեր են Խարբերդի նահանգն, որուն իրաւասութեան ներքեւ կը գտնուինք։

Արդարեւ վերոյիշեալ Եուսուֆ էֆէնտի կանխամտածութեամբ սպաննուած է, սակայն ժողովրդեան մէկ չորրորդը նահանգին կեդրոնը տարուելու լուրը բոլորովին սուտ է։ Ճշմարտութիւնը հրատարակելու համար կը դիմենք Թագվիմի Վէգայի միջամտութեան։ Այս սպանութեան դէպքին առթիւ անկարգ մասին պատկանող մարդիկ բերուելով քննութիւններ կատարուած և փաստերով հաստատուած է թէ սպանութեան հեղինակներն են փախստական Էլմէքճի Դանիէլ և Պօյաճը Աղապէյ, Զարըը-օղլու Գրիգոր և Պալվաթօղլու Յակոբ, թէ՛ այս քննութեան թէ՛ քաղաքային բժշկի տեղեկագրոյն, և թէ՛ ընդհ. դատախազի օգնականի ամբաստանագրոյն վրայ հարցաքննիչ դատաւորին կողմէ որոշմնագիր մը պատրաստուելով, փոխադրութեան ու ձերբակալման հրամանագրոյն հետ այդ անձինք նահանգին կեդրոնական բանտը ղրկուած են և հրապարակաւ պիտի դատուին։ Ցարդ այս երեք անձերէն զատ այդ խնդրոյ առթիւ հայերէն ոչ ոք կայ բանտարկուած, հետեւաբար կը խնդրենք ներկայիս նոյնութեամբ հրատարակուիլն, որպէսզի գիտցուի թէ Հնչակ և Արեւելք լրագիրները յայտնի ճշմարտութեան դէմ ստած են։

(Ստորագրութիւնք)

Վաճառական Սարգիս Զարիկեան, Տամկաճեան, Յովակիմ Ճէյէրճեան, Կարապետ Գարասարգիսեան, Գասպար Ջէնկեան, Հաճի Սարգիս Օտապաշեան, Հաճի Յակոբ Էլմէքճեան, Պետրոս Փիւսկիւլեան, Եղիա Սէմերճեան, Պօղոս Թիւլլիեան, Պետրոս Կէօկչեան, Եղիա Ուսթալարեան, Յովհաննէս Գարագաշեան, Աբրահամ Քէչէճեան, Հաճի Սարգիս Պէզիրեան, Հաճի Սարգիս Կէօկչեան, Խաչատուր Ղօպանուքեան.

⁂

Խմբագրութիւնս, վերոյիշեալ հեռագիրն արտատպելէ յետոյ, կը յայտարարէ թէ Արեւելքի մէջ այդ տեսակ նամակ հրատարակուած չէ բնաւ։

—

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հեռագրական տեղեկութեանց համաձայն, Հալէպի մէջ յուլիս 11ին՝ 18, 12ին՝ 19 և շաբաթ օրուան ժամ 10էն մինչեւ կիրակի օրուան ժամ 10 28 մահեր պատահած են հնտախտէ. իսկ նոյն թուականներուն Անտիոքի ու Հարիմի մէջ որ և է դէպք չէ պատահած։ Յուլիս 12ին Մէքքէի մէջ 117 և 13ին՝ 151 մահեր պատահած են և Ճիտտէի մէջ յուլիս 12ին՝ 15 եւ յուլիս 14ին՝ 18 մահեր պատահած են հնտախտէ։ Խարբերդէն եւս կը հեռագրեն թէ նահանգին առողջապահական վիճակը գոհացուցիչ է։

—

ՈՐԹԱԼՈՒԻՃ

Մայրաքաղաքիս երկրագործական քննիչ Աղաթոն էֆէնտի այս օրերս երկրորդ քննութիւն մը պիտի ընէ Վօսփորի եզերաց որթալուիճէ վարակեալ այգիները։

ՄՈՒՇԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մուշէն կը գրեն մեզ յուլիս 3 թուականաւ.

Բաղէշ-Նահանգիս կուսակալ Րէուֆ փաշա նախընթաց շաբթու սկիզբներն տեղս ժամանեց։ Ն. Վսեմութեան կ'ուղեկցէին նահանգական կրթական տեսուչը, իւր հարազատ՝ Օսման պէյ, եւ ուրիշ մի քանի ստորադաս պաշտօնեայք, որք մեկնած էին Բաղէշ-Մուշի դաշտային ճանապարհաւ։

Գաւառիս Վսեմ. կառավարիչ փաշան, Գեր. Առաջնորդ հայրը, քաղաքային եւ զինուորական պաշտօնատարք, ընդ որս եւ տեղական զօրաց նոր հրամանատար Վսեմ. Ֆերիգ փաշա եւ այլք 1-2 ժամ հեռաւորութեամբ դիմաւորելով Ն. Վսեմութիւնն առաջնորդեցին քաղաքիս արեւելահարաւ Մոգ-Ձորի այգեստանը, որոյ մօտերն Մշոյ Խտաբէի Ժողովոյ Նախագահ Խալիծ աղազատէ Տալիպ էֆէնտիի ընդարձակ հնձանը կանխաւ պատրաստուած էր իջեւան Վսեմ. կուսակալին եւ ուղեկցաց։

Ժամանումէն երկու օր վերջ Վսեմ. կուսակալի հարազատն՝ Օսման պէյ կրթական տեսչի եւ անգլիագէտ մի հայ երիտասարդի հետ բարեհաճեցան այցելել քաղաքիս Թուրք եւ Հայ կրթական հաստատութեանց, եւ այս առթիւ այցելելով նաեւ Հայոց Միացընկերութեանց Մշոյ բարձրագոյն Նախակրթարանին, Ա. Դասատու Գուլյումճեան էֆէնտիի եւ ուսուցչական խմբի կողմէ յարգանօք ընդունուելէ և ի տեսչարանի պատուասիրուելէ յետոյ՝ Սերտարանի սրահն անցնելով եւ աշակերտաց կրթական վիճակի վրայ տեղեկութիւններ առնելով՝ լեզուաց դասերով բաւական հետաքրքրուեցան, ապա քաջալերական խօսքեր ուղղելով գոհունակութեամբ մեկնեցան, խոստանալով պատեհ առթիւ վերստին այցելել։

Վսեմ. կուսակալն երկու օր յառաջ մեկնեցաւ աստի դէպ Պուլանըգ-Մանազկերտ, իւր նահանգային պտոյտը շարունակելու համար։

ՍԻՆԷՔԼԻԻ ԱՐԿԱԾԸ

Ադրիանուպոլսէն կը գրեն առ Ս—ն թէ այս օրերս Ադրիանուպոլսոյ մէջ աստիճանաւոր մը երեւան ելեր է, Գործաւոր մը, որ Սինէքլիի երկաթուղւոյ արկածին գիշերը գծին վրայ գտնուած և աւազակաց կողմէ կապուած էր, այդ մարդը տեսնելով աւազակներէ միոյն նմանութիւններ և ոստիկանութիւնն իմանալով, կուսակալի հրամանաւ այդ մարդը կառավարական պաշտօնատունը տարեր են՝ մեկուծը ակռաներըցոյց տալու պատրուակաւ։ Նոյն պահուն աստիճանաւորին տունը խուզարկելով 30 օսմանեան ոսկի, 60 ղրուշի մանր դրամներ, Մարթինի հրացան մը, հարիւր հատ նոյն հրացանի յատուկ փամփուշտներ, որսի հրացան մը և 12 հատ մարդու ու երեք կնոջ գլխարկներ եւայլն գտեր են։ Այս խուզարկութեամբ կասկածներն հաստատուելով, այդ մարդ այժմ կը հարցաքննուի։ Արկածին իբրեւ կառախմբի մեքենավարն այդ մարդուն հետ դէմ առ դէմ պիտի բերուի։

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ըստ տեղեկութեանց Ս—ի, Քարբերդի Բեհսնէ գաւառակին շրջակայ Պիպուլ գիւղացի Իպրահիմ աղայի թոռ Մուսթաֆա անուն աւազակապետ մը և իրեն նման չարագործ մը՝ Օսման՝ ձերբակալուեր են։ Այս աւազակապետ երեք տարի առաջ Ջերմիկի Պաղվան գիւղը այրած, արջառները գողցած և գիւղացիներէն մէկ քանին ալ սպաննելով փախած, և հակառակ եղած հալածանքներու, ձերբակալուած չէր։ Նոյնպէս երկու տարի առաջ եւս իւր երկու-երեք հարիւր մարդերով Կէրկէրի Եվրէք գիւղը կոխելով մէկ քանի մարդեր սպանած, մէկ քանի մարդեր բանտարկած և մէկ քանիներէն ալ փրկանաց գումարներ առած էր։

ԿՐԷՏԷ

Ադրիանուպոլսոյ երկրագործական քննիչ Սէրաֆէիլօբուլօ էֆէնտի ասկէ առաջ Կրէտէ ուղարկուած էր կղզւոյն ծառերը ճարակող որդերը ջնջելու միջոց մը գտնելու համար։ Սէրաֆէիլօբուլօ էֆէնտի պաշտօնը կատարելէ յետոյ վերադարձեր էր աստ և ապա յԱդրիանուպոլիս։

Կ'իմանանք թէ Կրէտէի կուսակալը խնդրեր է որ կեդրոնական կառավարութիւնը մշտնջենաւոր երկրագործական քննիչ մը կարգէ կղզւոյն մէջ։

ՀՐԷԱՅՔ

Ի Զմիւռնիա հրատարակեալ Լ—Է—ն լրագրոյ խմբագիրը առաջարկած է որ հրէից Սպանիայէ Թուրքիա գաղթելու 400րդ տարեդարձն, որ եօթը ամիսէն յետոյ կուգայ, ընդհանուր տօնի օր մը ըլլայ եւ այդ ազգին ի Թուրքիա վայելած շնորհներուն համար աշխարհի ամեն կողմը խրախճանութիւնք կատարուին եւ ամեն կողմէ ներկայացուցիչներ ղրկուելով երախտագիտութիւնք մատուցուին Վեհ. Սուլթանին։ Թուրքիոյ հրեայք սիրով ընդունած են այս առաջարկութիւնն եւ հաստատապէս կը յուսացուի թէ միւս երկիրներու մէջ բնակող հրեայք եւս մասնակցին։

Պ. ԲԷԹԷՐ ՆԻՍԷՆ

Կ'իմանանք թէ Պ. Բէթէր Շէլտէ բուք Նիսէն շաբաթ երեկոյ մեռեր է ի Բերա, յետ երկարատեւ հիւանդութեան։

Պ. Նիսէն՝ Նորվեկիոյ պատուաւոր մի ընտանիքի անդամ էր։ Շլէսվիկ Հոլշթայնի պատերազմի ժամանակ, Տանիմարքայի համար զգացած համակրանքէն մղեալ՝ կամաւոր զինուոր եղած էր Տանիմարքացւոց բանակին մէջ եւ ճակատամարտի մը մէջ վէրք մ'ունեցած էր ծունգին վրայ զոր բնաւ չկրցին բժշկել։

Վերջերս կրեց գերմանական հիւանդանոցին մէջ վիրաբուժական գործողութիւն մը որ յաջողեցաւ և կրցաւ յետոյ իւր գործերով զբաղիլ, բայց հետեւանքներ պատահեցան եւ մահ պատճառեցին։

Հանգուցեալը Ազատ Որմնադրաց արեւելեան Օթեակի Վէնէրապլ էր եւ նոյն Օթեակէն ընդունած էր ոսկի մետալ մը։

Իթալիա Ռիւնիօն Օթեակը զինքը պատուոյ անդամ անուաներ և պատւոյ մետալ մը շնորհեր էր նմա։

Քառասուն և եօթ տարեկան էր։

Յուղարկաւորութեան հանդէսը այսօր պիտի կատարուի և մարմինը պիտի ամփոփուի բողոքականաց գերեզմանատունն ի Ֆէրի-գիւղ։

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄ

Բաց ի այն մեծ զրահաւորէն, որոյ շինութիւնն յանձնարարուած է ի Ֆրանսա, կայս. կառավարութիւնը մտադիր է երկու շրջուն մարտանաւերու շինութիւնն եւս յանձնարարել ի Ֆրանսա։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Թագւիմի Վէքայիէն քաղուած)

Աւստրիական կառավարութիւնը Ս. Լէթիէն պատուանշանը նուիրած է Մեծ-Եպարքոս Բարձր. Քեամիլ փաշայի։ Կայս. Իրատէ մը արտօնած է այդ պատուանշանի գործածութիւնը։

—Ռուսական կառավարութիւնը նուիրած է՝ Դատական Նախարարութեան պատմական գործոց տնօրէն Ճէլալ պէյի մին այն չքաղրամներէն, որ հաստատուած է Բեդրսպուրկի մէջ անցեալ տարի գումարեալ բանտերու բարենորոգման համաժողովին կազմութեանն ի յիշատակ։

—Պետական Խորհրդոյ ու Նախարարաց Խորհրդոյ որոշմամբ, որ վաւերացուած է կայս. Իրատէով, Թաղապետական Դ. շրջանակէն զատ միւս բոլոր շրջանակաց մէջ միայն բժիշկներ պիտի գտնուին մայրաքաղաքիս առողջապահական գործառնութեանց վրայ միշտ հսկելու և աղքատ հիւանդները դարմանելու ու հարկ եղած դեղերը տալու համար։ Այդ բժիշկներու համար հարկ եղած ամսաթոշակն՝ 8250 ղրուշ՝ պիտի անցուի Քաղաքապետութեան ելմտացոյցին մէջ։

—Պետական Խորհուրդն հետեւեալ որոշումը տուած է. Ուրեք ուրեք բարեգործ անձանց կողմէ կտակեալ (Վագֆ եղած) գումարներն եւ որբոց դրամները շահեցնելու համար ընդունող անձինք զանազան խարդաւանօք զանոնք փճացնել կը հակամէտին եւ Միւթէվելլիներն ու խնամակալներն զանոնք ի դատ կոչելու համար նիւթական կարողութիւն չունենալով, որոշուած է որբոց առնելիքը գանձելու համար եղած տնօրինութիւնը գործադրել նաեւ կտակեալ գոյքերու գանձման համար և ցարդ հնքուած բայց հէօճէթը Շէրիով չը վաւերացուած առնելիքներն այդպիսի կանոնաւոր պարտամուրհակներով ապահովել և այնպիսի պարտուց գանձումը դիւրացնել, քաղաքային պաշտօնէից եւս աջակցութեամբ։

—Պետական Խորհրդոյ որոշմամբ, որ վաւերացած է կայս. Իրատէով, Թաշ Քէօբրիւի գայմագամ Իսմայիլ Վէհպի էֆէնտի դատաստանի պիտի ենթարկուի իրեն եղած հրամաններուն անսաստած ըլլալուն համար։

—Սիւնէի օսմանեան փոխ-հիւպատոս անուանուած է Գրիգոր էֆէնտի, օսմ. փոխ-հիւպատոս Բոսկօբեցայի, որուն յաջորդած է Աճէմ պէյ, օսմանեան փոխ-հիւպատոս Սիւնէի։

ՍԵԼԱՆԻԿ

Ցայտնի է որ Սէլանիկի մէջ կատուած շուները շատ անձինք խածին։ Տեղական կառավարութիւնը այս վըտանգը մի անգամ ընդ միշտ բառնալու համար փողոցները գտնուող շուները ժողովել տալեր ու քաղաքէն հեռացուցեր է։

Պասրայի լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ Համավէնտ ցեղի պատկանող աւազակներն Շէյխ Ալի էֆէնտիի Թէքքէին մէջ ուխտած են յետայսորիկ աւազակութիւն չընել, կայս. կառավարութեան գթութեանը ապաստանիլ, երկրագործութեամբ զբաղիլ և եթէ իրենցմէ մին հակառակ ընթացից մէջ գտնուի անմիջապէս կառավարութեան յանձնել։

—Կայս. հրամանաւ Տէրսիմ գաւառին մէջ գտնուած Գօզիչան գաւառակը այդ գաւառէն անջատուելով, միացուած է Կարնոյ նահանգին։

—Հեռագրական վերատեսչութեան մասնագէտ խորհրդականի օգնական Րաիֆ պէյի կողմէ շոգեմակոյկ մը կը շինուի որ ելեկտրական ոյժով պիտի շարժի։ Շոգեմակոյկին երկայնութիւնն է 26 ոտք եւ լայնութիւնը 5½ ոտք։ Մեքենայն եօթը ձիու ոյժ ունի և ժամ ինը մղոն արագութիւն։

—Առեւտրական Նախարարութեան արուեստական դիւանին անդամ Հիֆզի պէյ որ մի քանի տարիէ ի վեր գեղարուեստից վարժարանն յաճախելէ յետոյ անդ աւարտած էր իւր ուսմունքը, Կայսերական Իրատէի մը համաձայն անցեալ շաբաթ օրը Ֆրանսական շոգենաւով Մարսիլիա ուղեւորեցաւ, ուստից պիտի երթայ ի Փարիզ, ուր ճարտարապետութիւն պիտի ուսանի։

—Ձեռնհաս իշխանութեան մատուցեալ ծրագիր մը առաջարկած է որ ի գաւառս անասնոց վիճակագրութիւն մը կատարուելով յատուկ ցուցակներ յանձնուին անասնոց տէրերուն ու այդ ցուցակաց վրայ դրոշմաթուղթ փակցուի և տօնավաճառաց մէջ անասնոց վաճառումն արգիլուի եթէ տէրերը վերոյիշեալ ցուցակներն ի ձեռին չունին։ Ծրագիրը մատուցանողն առաջարկած է որ այդ կերպիւ տարեկան քառասուն հազար ոսկւոյ մօտ հասոյթ մը ձեռք պիտի բերուի։

—Սպարապետի Դրան հրդեհի աշտարակին մէջ բանտարկուած երեք չարագործներէ մին նախընթաց օր փախաւ, սակայն նոյն գիշերը ձերբակալուեցաւ։ Թէ այս և թէ միւս երկուքը կեդրոնական բանտը փոխադրուեցան, որովհետեւ յետայսորիկ այդ աշտարակին մէջ բանտարկեալք չպիտի մնան։

—Զմիւռնիայէն կը գրեն թէ Թուզի հասոյթն այս տարի անցեալ տարիէն աւելի առատ պիտի ըլլայ եթէ անձրեւ տեղայ. իսկ հակառակ պարագայի մէջ 60.000էն 70.000 բեռ կը հաշուի։

—Շաբաթ իրիկուն Ղալաթիայէն անցնող Թուրք կին մը յանկարծ փորի ցաւ մը զգալով մարեցաւ։ Մօտակայ դեղարանէ մը անմիջապէս հարկ եղած դարմաններն ըրին ու տունը ղրկեցին զնա։

—Պէօյիւքտէրէի ոստիկանութիւնը ձերբակալեց Լէֆթէր անուն խռուած մը, որ ի Պահճէքէօյ Րէժիի դէտ Մէհմէտ աղան սպաննելով փախած էր։

—Անցեալները Նալըվայի ջերմուկներուն մէջ ձերբակալեալ Բէրիքլի անուն աւազակապետը, որ այժմ Ոստիկանութեան Դուռը կը գտնուի, հարցաքննուելով իւր աւազակ ըլլալը խոստովաներ, սակայն յետոյ սկսեր է մտային խանգարման նշաններ ցոյց տալ։ Բժշկական քննութեամբ հաստատուած է թէ Բէրիքլի սկսած է մտային խանգարում ունենալ, որով յիմարանոց դրուած է։

Կը կարծուի թէ այս մարդ Սինէքլիի արկածին հեղինակ՝ Աթանասի խումբէն է և անդ եկած ըլլայ աւազակութիւն մը ի գործ դնելու համար։

ՄՈՐԹԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՔ

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Տարիներէ ի վեր մորթային հիւանդութենէ չարաչար կը տառապէի, որուն յատկացեալ դեղեր գործածեցի բժշկաց խորհրդով, այլ ի զուր։ Յուսահատեր էի։ Վերջերս պատ. Օրագրոյդ մէջ տեսնելով Սարաֆեան եղբարց ՍԱՓԱՐՆԱՅԻ ՕՃԱՌԱԿԻՆ ծանուցումը, յորդորեցայ փորձ մ'ընել։ Գործածեցի շիշ մը, բաւական օգտուեցայ, և երկրորդ շիշ մ'ալ առնելով, մեծապէս թեթեւցած կը զգամ հիւանդութիւնս։ Անկեղծ շնորհակալութիւն կը յայտնեմ Սարաֆեան ճարտարարուեստ եղբարց այս յոյժ օգտակար պատրաստութեան համար, որ թէև իւր բաղադրութեամբ նոր, բայց շատ մը հին դեղերէ աւելի ազդեցիկ հանդիսացած է՝ իմ մասիս, և հաւանօրէն ուրիշներ ալ նոյնն հաստատեն։ ԿԱՐԱՊԵՏ ԽՕՃԱՐԹԻՆԵԱՆ

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ՅՈՒԼԻՍ 25 ԹՈՒԱԿԱՆԱՒ

ԿԼԱՏՍԹՈՆԵԱՆ ՅԱՂԹԱՆԱԿ

Կլատսթոնեան ընտրելի Պ. Պրանտ Ուիսպէճի կողմէ երեսփոխան ընտրուեցաւ 3977 քուէիւ ընդդէմ պահպանողական Տըլքանի որ 3719 քուէ ստացաւ։ Հետեւապէս, պահպանողականք աթոռ մը կորուսին։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄՆ Ի ԿՐՈՆՇԹԱՏ

Գահաժառանգ մեծ դուքսը շաբաթ օր Թօլոլսք հասաւ։—Փեթերսպուրկի պաշտօնաթերթն յոյժ համակրութեամբ կ'ողջունէ ֆրանսական նաւատորմի որ այսօր կը սպասուի։ Զարին կողմէ Ժերվէ ծովակալին և նաւախմբին սպայից տրուելիք հացկերոյթն յուլիս 26ին որոշուած է. 29ին մեծ դքսին կողմէ հացկերոյթ։ Փեթերսպուրկ քաղաքը ճաշ մը պիտի տայ ֆրանսական նաւախմբին սպայից։ Քաղաքային խորհուրդն իւրաքանչիւր ֆրանսական նաւու իւր նուէր պիտի բաշխէ արծաթեայ բաժակ մը ձօնով։ Ռուսական տասներկու մարտանաւք և չորս թորփիլանաւք կեցած են Կրոնշթատի նաւահանգստին մէջ՝ ընդունելու համար ֆրանսական նաւատորմը։ Նաւերն և քաղաքը ճոխաբար պճնուած և դրօշազարդուած են։

—Ֆրանսական նաւատորմը կէսօրին հասաւ ի Կրոնշթատ ուր ջերմագին ընդունելութիւն գտաւ։ Փարիզէն կը ծանուցանեն թէ Պ. Քառնօ հրամայեր է ետ դարձնել երկու սուրբ դրօշներ Խրիմի պատերազմին ժամանակ գրաւուած Սեւաստոպոլի եկեղեցւոյն մէջէն եւ ցայսօր պահուած Փարիզի Նոթր-Տամ մայր եկեղեցին։

—Ի Կրոնշթատ բոլոր տուները դրօշազարդուած են։ Բազում շոգենաւք մարդիկ բերին Փեթերսպուրկէ, Փեթերհօֆէ և Օրանիէնպաումէ։ Նաւահանգստին մէջ գտնուող բոլոր շոգենաւք կանաչ տերեւներով և ռուսական ու ֆրանսական դրօշներով զարդարուած են։ Ժամը տասն և մէկին հորիզոնին վրայ երեւցաւ ֆրանսական նաւատորմն, որ անմիջապէս շըրջապատեցաւ իրեն ընդ առաջ գացող նաւերէն եւ ողջունեցաւ հուրրաներով եւ «Կեցցէ Ֆրանսա» աղաղակներով։ Նուագածուք մարսէյեզը հնչեցուցին։ Նաւախումբն յամրօրէն Կրոնշթատ հասաւ հետեւեալ կարգով. ամենէն առաջ կուգար [illegible] մարտանաւն, յետոյ կուգային Մարէնկօ, Ռըքէն, Մառսօ եւ Ֆիւրիէօ խոշոր զրահաւորք եւ մէջտեղէն երկու թորփիլանաւք։ Ուրախութեան աղաղակներով ընդունուեցաւ նաւատորմն, որ խարիսխ նետեց դէմ առ դէմ ռուսական նաւատորմին։

—Նախընթաց օր, ի Փեթերսպուրկ, ֆրանսական դեսպանատան մէջ, ի պատիւ Ֆրանսական Նաւատորմին տրուած հացկերոյթին, ներկայ էին յիսուն հրաւիրեալք, յորս կը գտնուէին ռուսական նաւատորմին ծովակալ Ալեքսիս մեծ-դուքսը, ծովային, ներքին գործոց, ելմտական, առեւտրական նախարարք և արտաքին գործոց նախարարին օգնականը։ Դեսպան Պ. Լապուլէյ բաժակ պարպեց Զարին կենաց և Ալեքսիս մեծ դուքսը բաժակ առաջարկեց ի պատիւ Պ. Քառնոյի և ֆրանսական քաջարի նաւատորմին։

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍՐ

Ռօյթէր-Պիւրօն կ'ըսէ թէ, յուլիս 23 ի գիշերը, Վիլհէլմ կայսեր ոտքը սահելով Հօհէնցոլլերն կամուրջին վրայ, աջ ծունգէն թեթեւապէս վիրաւորեցաւ, թէ պատուիրեցին իրեն ոտքը խնայութեամբ գործածել։ Կայսրը քաջառողջ է. երէկ ներկայ գտնուեցաւ Հօհէնցոլլերնի կամուրջին վրայ տրուած հանրային ճաշուն։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վեհ. Սուլթանի Թիկնապահ Րիզա փաշա շաբաթ իրիկուն մեռաւ Շթեթինի մէջ։

—Վալբարայզօյէն կը գրեն առ Նիւ-Եորք Հէրըլտ թէ Չիլիի խորհրդարանական կուսակցութեան Էսմէրալտա շոգենաւը Քօքուիմպոյի ծովախորշին մօտ գտնուելով երկիցս կրակեր է ֆրանսական Վէյլա երկրորդ կարգի մարտանաւուն վրայ։ Ֆրանսացի ծովակալը գոհացում պիտի պահանջէ։

—Ի Վիշի, Պրազիլիոյ նախորդ կայսր Տօն Փետրոյի վրայ բժշկաց կատարած խորհրդակցութեան արդիւնք ցոյց կուտայ թէ կայսեր վիճակը գոհացուցիչ է. վէրքը կը սպիանայ։ Ամեն օր ոտքի կ'ելնէ եւ ի մօտոյ պիտի կրնայ դուրս ելնել։

—Ի Ֆրանսա, վերջին հնգամեայ շըրջանին համար եղած մարդահամարը ցոյց կուտայ թէ Ֆրանսայի բնակիչք են 38.095.150 հոգի, այսինքն 208.584 հոգիի յաւելում մը 1886ի վրայ։ Քաղաքաց բընակիչներն աւելցած և գիւղօրէից բնակիչք պակսած են։

—Փարիզի քաղաքային Խորհուրդը ֆրանսական նաւատորմին եղած ջերմագին ընդունելութեան համար միաձայնութեամբ որոշեց Փեթերսպուրկի քաղաքային խորհրդոյն ուղերձ մը տալ, որ պիտի պարունակէ իւր երախտագիտական ջերմ արտայայտութիւնները։

—Աւստրիոյ Երեսփ. Ժողովը պիտի գումարուի հոկտեմբեր ամսուն և Վիեննայի նահանգին Երեսփ. Ժողովն դեկտեմբեր ամսուն։

—Սերպիոյ Ալեքսանդր Թագաւոր գըրեց իւր հօր թէ Փարիզ պիտի այցելէ և անտի ջերմուկները պիտի երթայ իրեն հետ։ Պատանի Թագաւորն երէկ առաւօտ Թենի հասաւ, ուր ջերմագին ընդունելութիւն գտաւ։ Բիէմի ճամբով շարունակեց իւր ուղեւորութիւնը կայսերական կառախմբով։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ

ՅՈՒԼԻՍ 26 ԹՈՒԱԿԱՆԱՒ

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Փոլիթիշէ Քօրէսփօնտէնց կ'ըսէ թէ Ռուտինի մարքիզը Վիեննայի իտալական դեսպան Պ. Նիկրայի յանձներ է շնորհակալութիւն յայտնել Աւստրօհունգարական կառավարութեան՝ Լիսայի ծովային ճակատամարտի տարեդարձին առթիւ ցոյց տուած փափկանկատ ընթացքին և իտալական նաւատորմին նկատմամբ ցոյց տուած համակրութեան համար։

—Նոյէ Ֆրայէ Փրէսէ կը ծանուցանէ թէ Ճիտաէի ռուսական դեսպան Պ. Իպրահիմով հնտախտէ մեռեր է։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Նոյէ Ֆրայէ Փրէսէի բասծին նայելով, Պուքրէշի նախորդ դեսպան Պ. Հիթրովօ Դեհրանի ռուսական դեսպան անուանուեր է։

—Սերբիայէն Օտեսա գացող ուղեւորք երեքօրեայ քարանթինայի կ'ենթարկուին։

—Ի Խուզար (պարսկաստան) ժանտախտի հանգամանք ունեցող հիւանդութեան դէպքեր պատահեցան։

—Ռուսական Կակարին ընկերութեան Պուլկարիա շոգենաւն Սուլինայի նաւահանգիստը մտած պահուն բախեցաւ հելլենական շոգենաւ մը։ Պուլկարիա մեծապէս վնասուեցաւ։

—Պալթիսքի.—Ալեքսիս մեծ դուքսն այսօր Ասիա մարտանաւուն մէջ մեծ հացկերոյթ մը պիտի տայ ի պատիւ ֆրանսական նաւատորմին սպայից։

—Երկրախոյզ Պ. Սթէնլի, պտոյտի մը միջոցին ի Միւրէն (Զուիցերիա) ձախ ազդրը կոտրեցաւ։

—Երէկ, Օսպորնի մէջ Իտալիոյ գահաժառանգին ի պատիւ տրուած հացկերոյթին, Վիքթորիա Թագուհին բաժակ պարպեց ի պատիւ Իտալիոյ Թագաւորին եւ Թագուհւոյն. Նափոլիի իշխանը բաժակ առաջարկեց ի պատիւ Վիքթորիա Թագուհւոյն եւ արքայական գերդաստանին։ Թագուհին հրաւիրեց իշխանն որ յառաջիկայ շաբթուն վերադառնայ յՕսպըրն։

—Պուլկարիոյ իշխանը Կաշթէյնէ մեկնեցաւ. մեկնելէն առաջ երկու ժամ տեսակցեցաւ Կ. Պոլսոյ անգլիական դեսպան Սըր Ուիլեըմ Հուայթի հետ։

ՉԻԼԻԱԿԱՆ ՄԱՐՏԱՆԱՒՔ

Չիլիական Փրէզիտէնթէ Փինթօ զրահաւոր մարտանաւը պատերազմական պիտոյք առնելու համար Թուլոնէն դուրս ելած պահուն նաւահանգստին ժայռերուն վրայ խրեցաւ. ցայս վայր ջուրէն երեսը չելաւ. Նաւուն վիճակը բաւական վտանգաւոր է։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՈՅ ԱՐԿԱԾ

ՓԱՐԻԶ, 27 յուլիս.—Երէկ իրիկուն, ժամն իննին, Ժուանվիլ-լը-Բօնէն եկող կառախումբ մը Սէն-Մանտէի կայարանին մէջ կեցող կառախմբի մը ուղեւոր պարունակող երեք վակոններն և բեռնակառք մը ջախջախեց. վակոններն իրարու վրայ ելան. բեկորներուն մէջ կրակ ծագեցաւ. զոհերուն ճիչերն ու հեծիւնները միայն կը լսուէին. անմիջապէս նպաստներ կազմակերպուեցան. Ջրշանկիրք մարեցին կրակը. 49 մեռեալ և հարիւրի չափ վիրաւորներ հանեցին։

—Սէն-Մանտէի արկածին վեց վիրաւորեալք մեռան։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ԳԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Գալաթիա 15 Յուլիս

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամս. Լոնտոնայ վրայ		109
3 » Փարիզի »		23 21 ½

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

[illegible] ([illegible])		20 07 ½
[illegible]		— —
[illegible]		20 08 ½
[illegible]		20 08
Թահվիլաթը Օսմանիէ երէկ երեկոյ		79 20
» » ժամ 5ին		— —

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն	Ա. Սէրի	43 ½
»	Բ. »	23 ⅝
»	Գ. »	20 08 ½

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգ. Լր.	5
[illegible]	Օսմ. »	8 37
[illegible]	» »	5 28
[illegible]	» »	4 27
Ռէժի	» »	15 41
Թրամուէյ	» »	590
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	71
Բաժնեթուղթ Լավրիօնի	Գ. Կ.	151

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Փարիզ, 25 Յուլիս, ժամ 3 վայրկ. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	95 30
» » 4 ½ %	105 92
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	18 80
Օսմանեան երկաթուղի	70 75
» Րէժիի բաժնեթուղթք	351 25
Պանք Օթօման	569 06
Սօսիէթէ Ժէնէրալ	— —
Քրէտի Լիօնէ	813 75
Իտալական Ռանթ 5 %	90 80
Եգիպտական 5 % (1884)	423 75
[illegible] (1890)	422 75
Եգիպտական միացեալ	488 75
Պանք տը Փարի	780
Օսմ. Մաքս. արժէթուղթ	450
Րիօ Թինթօ	560 62
[illegible]	646 25
Օսմանիյէ (Օսմանեան քօնսօլիտէ)	370
Չէք Լոնտոնայ վրայ	25 24

Լոնտոն, 25 Յուլիս, ժամ 6 վայրկ. 12 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ	95 11/16
Օսմ. » Սէրի Դ.	18 7/16
» » » Ա.	43 ½
» » » Բ.	23 ⅝
» » » Գ.	18 7/16
Փոխառութիւն 1877	— —
Պանք Օթօման	12 11/16
Եգիպտական միացեալ (ունիֆիյէ)	96 ⅜
» առանձն. (բրէֆէրէնս) 1890	91 ¾
Րիօ Թինթօ	22 3/16
Ցօմանիոյ ([illegible])	102 ½
Իտալական 5 %	83 ½
Մէքսիքօ »	63 ½
Ռուսական 1890	97 7/16
[illegible] երկաթուղի	22
Գասապայի երկաթուղի	16 ½
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 475

Վիեննա, 25 Յուլիս, ժամ— վայրկ.—

Օսմանեան երկաթուղի	33 90
» Րէժիի բաժնեթուղթք	162
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	117 95
» Փարիզի »	46 70

Պերլին, 25 Յուլիս, ժամ— վայրկ.—

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 35
» Փարիզի »	80 15
Ռուսաց թղթադրամ	217 75
Օսմանեան երկաթուղի	71 60
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	18 30

ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Ց'ՈՒՍԿԻՒՏԱՐ

—o—

Յուլիս 7 ի կիւրակէ օրը, Իւսկիւտարու մէջ Աղաճանեան Միհրան էֆ. հիմնած Հայկազեան մասնաւոր վարժարանի տարեկան հարցաքննութիւնք տեղի ունեցան նոյն վարժարանի սրահին մէջ։

Առաջին անգամ սրահէն ներս մտնելով մարդ անմիջապէս կ'զգայ այն գեղեցիկ տպաւորութիւնը զոր կ'ազդեն այսպիսի կրթական հաստատութեան մը յարմար և կարեւոր զարդարանքներն և կարգադրութիւնները։

Սրահը զարդարեալ էր զանազան գեղեցիկ վերտառութեամբք, ինչպէս նաեւ աշակերտաց գծագրութեամբն և զարդարուն գրերով։

Նոյն օրուան քննութեանց նիւթերն էին ֆրանսերէն և թուրք լեզուք, գրաւոր և բերանացի Դ. Ե. Զ. կարգաց։

Աշակերտք՝ ընդ աչալուրջ հսկողութեամբ Մեծ. Տնօրէն էֆ.ի և իւրեանց անխոնջ աշխատութեամբն՝ արդարեւ իրապէս յառաջդիմած էին սոյն երկու լեզուաց մէջ, եւ մասնաւորապէս Ֆրանսերէն լեզուի մէջ ունեցած յառաջդիմութիւննին ակներեւ կը փայլէր, որոց թարգմանութիւններն և ընթերցուածքներն մեծաւ գոհութեամբ լսուեցան թէ արձակ և թէ ոտանաւոր, նոյնպէս նաեւ նամակագրութիւնք։

Զ. Դասակարգի աշակերտաց մէջ առաջինն հանդիսացան,

Պարոնայք Ռուբէնեան Մարգարեան, Սեփան Նահապետեան, և Աշոտ Մինասեան։

Ե. Դասակարգի մէջ Յարութիւն Պօյաճեան և Մելքոն Ղազարոսեան։

Դ. Դասակարգի մէջ Տիրան Սեմերճեան, Լեւոն Սեմերճեան եւ Արշակ Թիւյսիզեան։

Արդարեւ յիշեալ աշակերտք իրական յառաջդիմութիւն մը կը ցուցնէին սոյն երկու լեզուաց մէջ, և խիստ համարձակօրէն կը պատասխանէին իւրեանց հարցաքննութեանց, ի շնորհս իւրեանց անդուլ ջանից եւ ժրաջան աշխատութեանց։

Ականատես լինելով աշակերտաց յառաջդիմութեանց, բերկրութեամբ կը յայտնեմ թէ մեծայարգ Տնօրէնն՝ վարժարանը յառաջադէմ և գոհացուցիչ վիճակի մը հասցնելու համար ո՛և է բարոյական եւ նիւթական աջակցութիւն չէ գլացած, եւ իւր դէմ ելած ամեն խոչնդոտ ի բաց վանելով անընդհատ աշխատած է, վարժարանն այսպիսի յառաջադէմ և նախանձելի վիճակի մէջ դնելու համար, որով այսօր իրաւամբ կրնայ պարծիլ թէ վարժարանն իւր բուն նպատակին հասած է, և ահա այժմ կարող է հիմնական մի լաւ կրթութիւն տալ հայկազն մանկտւոյն եւ հասցնել Ազգին և Տէրութեան ուսեալ և օգտակար անդամներ։

Առ այս կուգամ իմ ջերմագին խնդակցութիւնս մատուցանել առ Մեծ. Հիմնադիր Տնօրէնն Միհրան էֆէնտի Աղաճանեան իւր սոյն դժուարին ձեռնարկի յաջողութեան համար, և որ իւր անձը աւելի քան տասն տարիներէ ի վեր նուիրած է իւր Ազգին մանկտւոյն կրթական գործին ծառայելով, ահա այսօր նորա պտուղը կը քաղէ, եւ արդարեւ արժանի է համակրանաց և քաջալերանաց։

ՍԱՀԱԿ ԳԱՏԻՖ

8 յուլիս 1891 Իւսկիւտար

ՍԳՈՏԻ ՄՈՒՐԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

[illegible], Կ. [illegible], 13 դեկտ. 1888

Պարոնայք Սգոտ և Պօուն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական զբաղմունքս կարող չեմ փորձեր ընել, այլ համաձայն ուրիշներու փորձերուն և այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մօրիւ ձկան իւղն, իբր այդ վիճակին մէջ դիւրաւ խմուելով, և մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց անտի հռչակած է, մանաւանդ այս յաջող պատրաստութեան մէջ։

ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՅԷՆԻ ՓԱՇԱ
Բժիշկ Վեհ. Սուլթանին

ՊԱԶԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

ԻԼԱՆ

Զէթալճա իսթիհքեամաթընտա մէքմուր թօրճը պիրինճի վէ իքինճի ալայլարը իլէ իքինճի օրտուի հիւմայունունա մէնսուպ իսթիհքեամ թապուրընըն իքինճի գազմանը պէօլիւքի էֆրատը շահանէսինին պիր սէնէլիք իտարէլէրինէ միւգթազի նանը աղիզ մուայէնէմթէ պէհէր 100 դրհէմի աթիգ նանը աղիզ թապըլ վէ իմալը իլէ իթմասը զիքր օլունան ալայլարըա իսթիհքեամ պէօլիւքի իսթիհսալընտա պուլունան հայվանաթը միրիյէ իչիւն 307 սէնէսի զարֆընտա լիւզումի պուլունան սամանըն պէհէր 44 դրհէմի աթիգի պիր գանթար իթիպարը իլէ պէհէր գանթարը 8 ղրուշա օլարագ մահալլի թալիպլէրի էօհտէսինտէ օլտուղընտա պուրաճա իթմասընա թալիպ օլանլարըն թարիխը իլանտէն իթիպարէն պիր հաֆթայա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ուսումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

13 թէմմուզ 91 Նօ. 7 1—2

Համա իլէ միւլհագաթընտա պուլունան ասաքիրի շահանէ իչիւն 307 սէնէսի իլոլլընտան իթիպարէն պիր սէնէլիք օլարագ մահալլինճէ մէվգըի միւնագասաա պուլունան խիրմի պիր գալէմ էրզագ վէ սայիրէնին կէլէճէք չէհրը աղուսթօսը նիհայէթինտէ իհալէսի իճրա օլունաճաղընտան պուրաճա իթմասընա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ուսումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

13 թէմմուզ 91 Նօ. 8 1—2

Հայվանաթը միրիյէ իչիւն մուգթազի օլունաճաղը էվվէլճէ իլան գըլընան սամանըն պէհէր ճէտիտը գանթարը 14 ղրուշա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ թէմմուզը րումինին 18 ընճի բէնշէնպիհ կիւնի գարարը գաթիի վիրիլէճէյի վէ 20 ինճի ճումա իրթէսի կիւնի տախի 100տէ 5 թէնզիլի գապուլ օլունաճաղը ճիհէթլէ իթմասընա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

15 թէմմուզ 91 Նօ. 9 1—3

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. Ոսկի 1,000,000 — "ՖԻՆԻՔՍ" — Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետեարք Անգլիոյ ամենահարուստ և համբաւաւոր դրամատէրբ են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 11

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որք ունին լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԻԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Թիւ 11։ և 12, Սանտալճը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական Թղթատան վերև։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ եւ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆռանք	8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1890	»	6,465,860
Տարեկան հասոյթ » » »	»	14,135,925

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և նոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՌԱՆՔՖՈՐԹՈՒԱՋ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆռանք 6,250,000 — Պահեստի դրամ ֆռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ըն, [illegible] միացած է ևրոպեան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պաղչէ-Գաբու, Անանիատիս խան. 12, 13, 14. 16

SANTAL DE MIDY

ԴԵՂԱԳՈՐԾ Ի ԲԱՐԻԶ

Պէտք չի Թուլար Քոպայի, Քիւպէպի, կաղզուրիչ հեղուկներու։ Կը բժշկէ 48 ժամուան մէջ տարփախտի հիւանդութիւնները. — Ամէն մի դեղահատ կը կրէ սոյն անունը սեւ տառերով։

MIDY

Բարիզ, 8, Վիվիէն փողոց, 8։

ԱՄՌԱՆ ԱՌԹԻՒ

ՍԱՐՍԱՓԱՐԻԼԼԱ

[ՍԱՓԱՐՆԱ]

ՍԱՐԱՖԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ

Գարնան մէջ, երբ բնութիւնը կը վերանորոգէ, մարդկային բնութիւնն ալ կը կարօտի նորոգման մը։ Մաքրուիլ կը խնդրէ արիւնն, որպէս զի մարմինն ազատի այտուցներէն, պալարներէն, եւլունդներէն որք բազմաց վիզը, երեսն եւն. կը ծածկեն, և ընդհանրապէս մորթային հիւանդութիւններէն, որք յայտարար նշան են արեան անմաքրութեանց։ Եւ այս մաքրութեան յարմարագոյն ժամանակ նկատուած է միշտ գեղեցիկ եղանակը։

Փորձով գտնուած է թէ Սափարնայի արմատն է լաւագոյն միջոց արեան մաքրութեան, մանաւանդ երբ ճարտարապէս բաղադրուած է ուրիշ 29 արմատներու հետ, ինչպէս է ՍԱՐԱՖԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ (Խասգիւղ) պատրաստած ախորժահամ, հազդուրիչ և ազդեցիկ ՕՇԱՐԱԿՆ ՍԱՓԱՐՆԱՅԻ։

Մէ'կ շիշ կը բաւէ։ 18—19

Պատրաստած են նաև միջատասպան փոշին, որ լուերը, մլուկները կայծակնահար կ'ընէ։

Մասնաճիւղ Սարաֆեան Եղբարց պատրաստ դեղորէից՝ ի Պոլիս Սուլթան Համամ Քիւչիւք Աչըր էֆէնտի խան, Թիւ 10։

ԱԾԵԼԻ ՍՐԵԼՈՒ ՔԱՐ

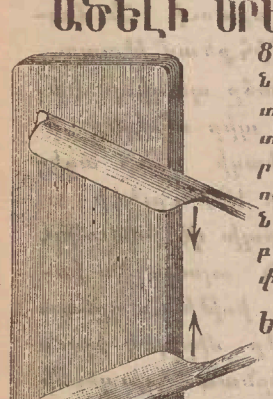

Ցարդ նմանը չտեսնուած ամենալաւ տեսակ մ'է, որ կատարեալ երաշխաւորութեամբ կը ծախուի ի միակ կեդրոնատեղին, Մահմուտ բաշա, Թաւաքճըլար փողոց 114

ԵՓՐԵՄԵԱՆ ԵՂԲՐՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆ

ուր կը գտնուին նաև ամեն տեսակ ժամացոյց և գործիքներ։

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԳԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԷՐԿԻ

Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, միջակ. Թղթատարատան վրայի յարկը, և ի Զմիւռնիա Եվանկէլիքի փողոց Թիւ 59

Այս նշանաւոր գործատունն, որ արժանաւոր համբաւ մի առած է ի մեզ, այս ժամուն եղանակին առթիւ իւր վաճառքներու քանակութեան վրայ յաւելուած մի կ'ընէ, որ արդէն բազմաթիւ է Ֆրանսական, Անգլիական, Գերմանական եւ Պելճիքական բերքերու զանազան տեսակներով։

Չհաշուելով իւր բաւէն գործարանին ապրանքներուն վրայ որք են՝ օծոր համար ամէն տեսակ ճերմակեղէնք, բամբակ [illegible], կերպասներ, քալիքօ, քօրսէ, Թաշկինակ, [illegible] պիտոյք, շալեր, շալլընկեր, [illegible], Փլանել կանանց օրիորդաց և փոքր աղջկանց համար զարդագեստներ, աւելցած է ուրիշ տեսակ անթիւ նիւթեր բոլորն ալ ընտիր տեսակէ։

Հաստատական զարմանքը կը գրուէ մանաւանդ այն վայելուչ և զանազան տեսակ վերարկուներն և ճաքէթներն կանանց օրիորդաց և տղայոց, որք բոլորն ալ վերջին նորաձեւութեան համեմատ ճաշակով ու չքնաղութեամբ յօրինեալ են։

Յաւելում մի բրած է նաև [illegible] զգեստներու պատրաստութեան նորաձեւութեան վրայ որ արդէն ճոխ է այնքան, և իւր ընդարձակ արհեստանոցին շնորհիւ կրնայ կատարելապէս գոհացնել բոլոր իւր յաճախորդներն նոցա ճաշակին ու բաղձանաց համեմատ ի գործ դնելով ինչ որ ապսպրեն՝ կը գտնուին նաև մինչեւ 16 տարեկան տղայոց համար ամէն տեսակ զգեստներ [illegible] խիստ չափաւոր գներով։

Կը ծախուին մեծ և փոքր քանակութեամբ

ՍԱԿԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ՉԿԱՅ 8

THE CYCLOSTYLE DUPLICATING APPARATUS

ԸՆԴՕՐԻՆԱԿԻՉ ԳՈՐԾԻ

(ԱՐՏՕՆԱԳԻՐ ԿԷՍԹԷՆԹՐԻ)

Կարելի է 2000 նման օրինակ (copie) արտադրել սեւ և անջնջելի մելանով ամեն տեսակ Շրջաբերականներու, Գրութիւններու, Նկարներու և Երաժշտութեան։

Առանց լուացքի, լոգացման, ելեքտրականութեան, քիմիական արտադրութեանց կամ անիւներու.

Այս միջոցը պարզ, արագ, մաքուր, գեղեցիկ և ամենէն աւելի խնայողական է։

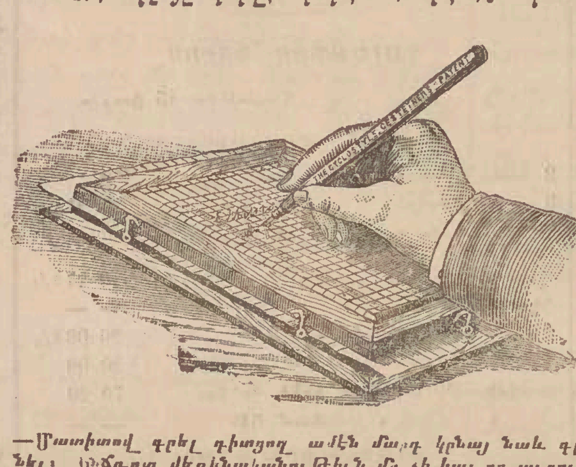

Ուրիշ միջոցներու վրայ Ընդօրինակիչ Գործիին ունեցած առաւելութիւնք հետեւեալներն են։

1. ԳԵՐԸՆՏԻՐ ԱՇԽԱՏՈՒԹԻՒՆ. — Որովհետեւ օրինակներն սեւ մելանով կ'ըլլան և գրութեան գոյնը կը պահուի, այս միջոցով տպուած շրջաբերական մը՝ ձեռքով գրուած նամակի մը ճիշդ նմանը կ'ըլլայ։

2. ՕՐԻՆԱԿՆԵՐՈՒ ԹԻՒՆ ԵՒ ՀԱՄԱՆՄԱՆՈՒԹԻՒՆԸ. — Այս միջոցով կը ստացուի երկու հազար հատ օրինակներ այնքան լաւ որքան առաջին օրինակները, և վերջինը պէտք ըլլայ առաջնոյն չափ փայլուն։

3. ՊԱՐԶՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՏԵՒԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ. — Մատիտով գրել գիտցող ամեն մարդ կրնայ նաև գրչով գրել։ Տղայ մ'իսկ կրնայ օրինակներն առնել։ Ճշգրիտ մեքենականութիւն մը չի կայ որ աւրուի։

4. ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ. — Ընդօրինակիչ գործիին պահպանումն աւելի աժան կ'ըլլայ քան ուրիշ միջոցի մը («ժէլաթինի» գրքեր կեան)։ Իւրաքանչիւր գործիքի հետ բաւական նիւթ կայ՝ վեց ամիս գործածելու համար (շաբաթն անգամ մը աշխատելով)։

5. ԱՐԱԳՈՒԹԻՒՆ. — Բնագիրն այնքան շուտ կարելի է գրել որքան մատիտով (Թանձր մելանի հետ մաքառելու պէտք չկայ) և գրութիւնը լմնալուն պէս օրինակներուն կարելի է սկսիլ։ Թանաքուած գլանաձեւ ճախարակ մը մաքուր և յստակ տպագրութիւն մը կ'արտադրէ։ Ժամուան մը մէջ 600 օրինակ կարելի է հանել։ Պզտիկ ծաւալով շրջաբերական մը կրնայ գրուիլ և կէս ժամուան մէջ 200 օրինակներ ունենալ։

6. ՅԱՒԵԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՕՐԻՆԱԿՆԵՐ. — Կարելի է երկար ատեն բնագիրը մէկ կողմ թողուլ, և յետոյ ուզուած չափ օրինակներ հանել անկից.

7. ՍԽԱԼՆԵՐՆ ՈՒՂՂԵԼ. — Ո և է սխալ մը կարելի է ուղղել պարզապէս փթամատով քերթելով Ընդունելիք խօսքերը և անոնց տեղ գրելով ուզուած խօսքերը։

Այս միջոց անպատեհութիւններէ զերծ է, զորս ունին ուրիշ գրութիւններ։ 2284

Այս հռչակաւոր ընդօրինակիչ գործիին Կ. Պոլսոյ վաճառողն է ԷՏՄԱՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

Անգլիական ընդհանուր մթերանոց Վ. դրլոտա, պաշտօնատան քով, կայարան Թրամուէյից։ 95 և 97

Լ'ԷՔՕՆՕՄԻ ԷՆԹԷՐՆԱՍԻՕՆԱԼ

L'ECONOMIE INTERNATIONALE

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ, ՏՆՏԵՍՈՒԹԻՒՆ, ՀԱՐՍՏՈՒԹԻՒՆ

Ապահովագրական փոխադարձ ընկերութիւն վասն վերակազմութեան դրամագլխոյ

Հաստատեալ Գաղղիոյ Հանրապետութեան 1868 յունվար 22 հրամանագրոյն համեմատ

ԿԸ ԳՈՐԾԷ ԸՆԴ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ԳԱՂՂԻՈՅ ՏԷՐՈՒԹԵԱՆ

Ամեն ոք գիտէ խնայողութեան կարեւորութիւնը, բայց շատ անգամ դղաձենալով մեր խնայած և աւելցուցած ստակներն ընդունող յատուկ հաստատութիւններ կը կորսնցնենք դրամագլուխ մը կազմելու առիթն և հազար ու մէկ պատճառներ գտնելով՝ մեր խնայածստակներն յումպէտս կըվատնենք։

Փոքր գումարներով դրամագլուխ մը կազմելն ալ դժուարին և գրեթէ անկարելի է, եթէ այսպիսի ընկերութեան մը հետ մասնաւոր կապակցութիւն մի չունենանք։

Ահաւասիկ «Լ'Էքօնօմի Էնթէռնասիօնալ» ընկերութիւնն որուն փոքր գումարներ, այսինքն ամիսը հինգ, տասը եւն վճարելով, ապագային մեր ձեռքը կ'ունենանք համեստ դրամագլուխ մը։

ԱՌԻԹԷՆ ՕԳՏՈՒԻՆՔ 265

Աւելի մանրամասն տեղեկութիւն ուզող և բաժանորդագրուիլ փափաքողները կը հրաւիրուին դիմել ի Սիրքէճի, հանրային պարտուց պաշտօնատան դիմացը, Կիւլպէնկեան խան, Թիւ 26 27. ընդհանուր տնօրէն Բ. ՇԷՀԻՐԼԵԱՆԻ կամ ընդհանուր քննիչ ԱՆԻՔՏՈՍ ԱՀԱՐՕՆԵԱՆԻ։

ՄՈԳԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

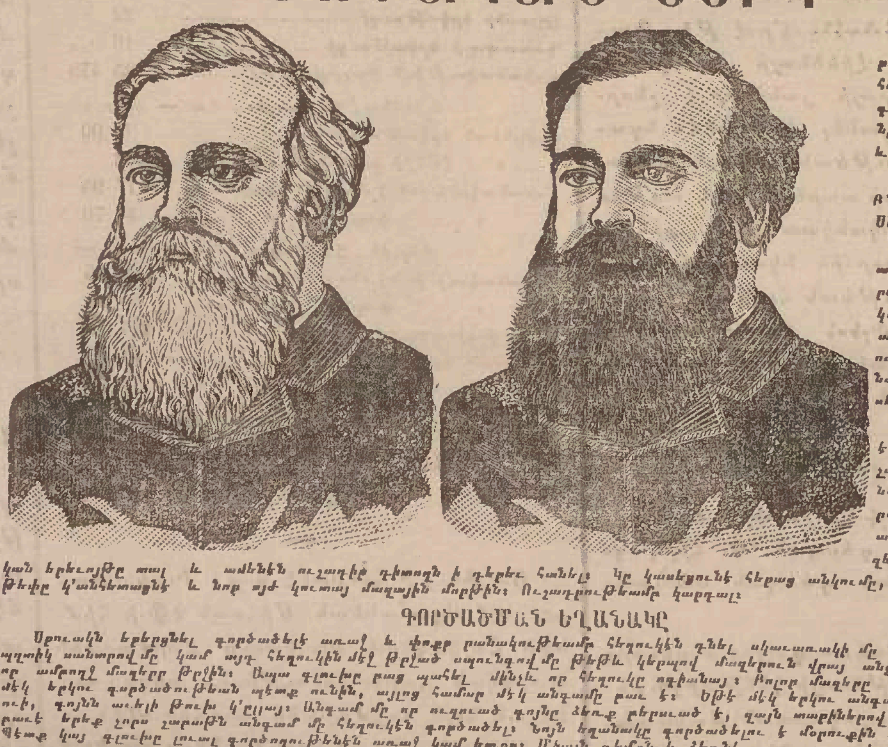

Նոր գիւտ մազերու բուն գոյնը փոխելու համար մէկ երկու անգամէն, առանց ուրիշ նիւթէ գործածութեան և կամ լուացքի.

ՇԱԳԱՆԱԿԱԳՈՅՆ ԿԱՄ ԲՆԱԿԱՆ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ՍԵՒ

Բաղկացեալ միայն արմատներու և խոտերու հիւթէ. Սպիտակ կամ կարմիր մազերն անմիջապէս կը փոխուին պայծառ շագանակագոյն կամ թանձր սեւի։

Փորձը ցոյց տուր է թէ այս ներկն [illegible] գերազանց է նմանօրինակ ուրիշ պատրաստութիւններէ։ Իւր առաւելութիւնն է [illegible] ամենեն բնական երեւոյթը տալ և ամենեն աւելի ուղղակի դիւրաւ ի գործ դնել հանել, կը տեւէ [illegible] և նոր այծ կուսող մազերն [illegible]

ԳՈՐԾԱԾՄԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ

[illegible]

ԿԵՂԾԵՐԷՆ ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ,

Միակ կեդրոնատեղի ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ, ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ, Վ. դրլոտա պաշտօնատան քով, կայարան Ղալաթիա-Շիշլի Թրամվէյից, Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ 2214

ՌՈՅԱԼ ԷՔՍՉԷՆՋ

ԱՍԻՒՐԱՆՍ ՔՈՐՓՈՐԷՇԸՆ

ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան	Անգլ. ոսկի	4,000,000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է	»	35,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամեն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և մանաւանդ առանց որ եւ իցէ ԶԵՂՉԻ կը կատարուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողք կը հրաւիրուին դիմել առ Ընդհանուր գործակալն Ճ. Վ. ՈՒԻԻԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Ի Պոլիս, Պաղճէ Գաբու, Մէյտանճըք առջեւ, Վալիտէ խան։

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈՏԻ ՕՇԱՐԱԿ)

ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՃՈՒՏ ԻՒՂ

Իբոֆոսֆիդ կրի և սոտայով

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈՏԻ և ՊՕՈՒՆԻ ի Նիւ-Եօրք։

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորուի ձկան հում իւղէ բոլոր յատկութիւններէն զատ, Իբոֆոսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ծռցածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Գործակատարք էն. Պոլիս, ՀԱՄՄԸՐ ԵՒ ՀԻՐԱԼ 2218

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայ և Պոլսոյ միջեւ կանոնաւորագնաց նաւուղ

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Անատոլ որ յուլիս 22ին Մարսիլիայէն և յուլիս 28ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Սէյտաուն որ պիտի մեկնի օգոստ. 4ին

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,

Ա. կարգ 250 Փրանք
Բ. » 178 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւուղեկի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՄՈԹԷ ՐԸԳՈՒԼ
5 Մումհանէ Սիթէ Փրանսէզ

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 15/27 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Գշ 16/28 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակ, ժամ 5ին յետ միջօրէի. Պիրէէն ճամբով
Դշ. 17/29 Սեվաստոբոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 11ին։
Դշ. 17/29 Սուրհանդակ՝ դէպի Փոքր Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։
Եշ. 18/30 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Ազդ. — Յուլիս 16/28, երկուշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող սուրհանդակը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիփօլի, պէյրութ, Յաֆա, և Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւուն։ 10

Արտօնատէր Մ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷ

Սկսեալ ի 1 Մայիս (Ն. Տ.) 1891, մինչեւ նոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	6	8	10	52	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46	48	50	
	Առաւօտ													Իրիկուն											
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.		ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	6 00	6 30	7 15	7 50		8 35	9 ...	9 30	10 ...	10 30	11 ...	11 30	12 ...	1 30	2 ...	2 30	3 ...	4 ...	4 30	5 ...	5 30	6 ...	6 30	7 35	...
Գում—գաբու	6 09	6 39	7 25	8 8		8 43	9 9	9 39	10 9	10 39	11 9	11 39	12 9	1 39	2 9	2 39	3 9	4 09	4 39	5 10	5 39	6 09	6 39	7 44	...
Եէնի—գաբու	6 13	...	7 29	...	...	8 46	9 12	9 43	10 12	10 43	11 13	11 43	12 13	1 43	2 12	2 43	3 13	4 13	4 43	5 14	5 43	6 13	6 43	7 48	...
Տաւուք փազար	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 19	...	7 35	...	...	8 51	9 18	9 49	10 18	10 49	11 19	11 49	12 19	1 49	2 18	2 49	3 19	4 19	4 49	5 20	5 49	6 19	6 49	7 54	...
Եէտի—գուլէ	6 23	6 48	7 40	8 22	8 18	8 55	9 21	9 55	10 21	10 55	11 24	11 55	12 22	1 55	2 21	2 54	3 23	4 23	4 55	5 26	5 55	6 25	6 55	8 ...	...
Մագրիգիւղ	6 34	6 59	8 05	8 39	...	9 06	...	10 06	...	11 6	11 36	12 05	...	2 06	...	3 04	3 36	4 33	5 06	5 39	6 06	6 36	7 06	8 11	...
Այ Սթէֆանօ	6 43	7 08	8 14	8 52	...	9 15	...	10 15	...	11 15	11 47	...	...	2 15	...	...	3 45	...	5 15	5 48	6 15	6 45	7 17	8 20	...
Քիւչիւք Չէք.	...	...	...	9 2	...	...	...	...	...	...	11 55	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	7 25	...	...
....	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	45	47	49	51	
	Առաւօտ											Իրիկուն													
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք Չէք.	...	...	...	7 45	...	...	...	...	...	...	...	...	12 50	...	...	...	...	...	...	...	...	...	..	7 06	...
Այ Սթէֆանօ	6 ...	6 50	7 18	7 55	...	8 30	...	9 30	...	10 30	11 27	...	1 ...	...	...	2 30	...	4 ...	...	5 30	5 57	6 25	6 55	7 18	...
Մագրիգիւղ	6 10	7 ...	7 29	8 06	...	8 40	...	9 40	...	10 40	11 38	12 24	1 10	...	...	2 40	3 10	4 10	4 40	5 40	6 10	6 37	7 05	7 43	...
Եէտի—գուլէ	6 22	7 12	7 44	8 18	8 28	8 54	9 26	9 53	10 26	10 53	11 53	12 44	1 23	1 53	2 26	2 53	3 24	4 24	4 53	5 53	6 23	6 52	7 16	7 57	...
Սամաթիա	6 26	7 16	7 48	...	8 32	8 57	9 29	9 57	10 29	10 57	11 57	12 48	1 27	1 57	2 29	2 57	3 28	4 28	4 57	5 57	6 27	6 56	...	...	...
Տաւուք փազար	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եէնի—գաբու	6 32	7 22	7 54	...	8 38	9 03	9 34	10 03	10 34	11 3	12 03	12 54	1 33	2 03	2 34	3 03	3 34	4 34	5 03	6 03	6 33	7 02	...	...	...
Գում—գաբու	6 38	7 26	7 58	8 27	8 42	9 08	9 38	10 08	10 38	11 8	12 08	12 58	1 38	2 08	2 38	3 08	3 38	4 38	5 08	6 08	6 38	7 06	7 27	8 06	...
Կ. Պոլիս	6 45	7 34	8 07	8 35	8 50	9 16	9 46	10 16	10 46	11 16	12 16	1 06	1 46	2 16	2 46	3 16	3 46	4 46	5 16	6 16	6 46	7 14	7 33	8 15	...
....	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամեն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մաքրիգիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջև բառնող կառախմբոց մէջ միայն կ'ընդունուին. Թիւ 1 և 2 կառախումբերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վագոններ. միւս կառախումբերն ունին միայն Բ. և Գ. վագոններ։ 1